

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

SZILÁGYSOMLYÓI SZILÁGYI DALMA

An Fräulein Fanny Gasser gewidmet.

PATAK PARTJÁN, ERDŐ MÉLYÉN...

BRIXENI EMLÉK.

Wand're einsam.

Souvenir von Brixen.

Előadási jog fenntartva.
Aufführungsrecht vorbehalten.
Droits d'exécution réservés.

Minden jog fenntartva.
Alle Rechte vorbehalten.
Tous droits réservés.

Text und Musik von:
Nádor Jóska
verse és zenéje.

ÉNEK.

Pa - tak part - ján, er - dő mé - lyén bo - lyon - gok,
Csen - des éj - jel meg - pi - hen a ha - tá - ron.
Wand' - re ein - sam, trau - rig, still am Ba - ches - rand,
To - des - stil - le herrscht, es schläft die gan - ze Welt,

ZONGORA.

Fe - jem fö - lött su - sog - nak a fa - lom - bok. Gon - do - lat - ban ve - led va - gyok,
Sir - va vár - lak: nyu - gal - mam nem ta - lá - lom. Csil - lag - sze - mű Is - ten lát - ja
Den - ke an die schneeig - weis - se, klei - ne Hand. Möch - te an mein Herz sie drük - ken
Tau - send Ster - ne glän - zen hoch am Hi - mels - zelt. Sind des lie - ben Got - tes Au - gen,

Sze - med tü - ze fe - lém ra - gyog. Ugy sze - ret - lek, mint a csó - kos ga - lam - bok.
Hogy a sze - mem könnyul - lá - sa Ér - ted om - lik e - gyet - len - egy vi - rá - gom!
Tief Dir in das Au - ge blük - ken, Du mein brau - nes En - gels - kind am Do - nau - strand!
Die er öff - net um zu schau - en Wie die Trä - ne mir nach Dir vom Au - ge fällt!

Copyright 1922 by Nádor Kálmán, Budapest - Leipzig.
All performing rights strictly reserved.

Volt nekem egy gyönyörűszép álmom. Nádor Jóska mélyen átérzett szerelmi dala.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

M. N. MUSEUM
HIRLAP OSZTÁLYA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: T. 107-23. * Előfizetési ár: egész évre 18 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 5 Frc. Olaszországban 4 L.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

Krisztus a tengeren

A franciák nemrég elhunyt nagy írója, Anatole France, megható történetet mondott el a tengerparti halásznép életéből. Óriási vihar dühöngött. A nagy hajók és a kis bárkák pozdorjává roncsolódtak. A szerencsétlen halászok a háborgó hullámok közt lelték sírjukat.

A falucska asszonya, vénje kétségbeesetten állt a parton és tehetetlen ügyefogyottságban zokogva tekintett a megvadult elemekre. Egy fehértarajos hullára valami emberalakot ringatott. Kifogták s bámulva látták, hogy az Üdvözítő volt, töviskoszorúval a fején, sebeitől vérezve, széttárt karokkal. Keresztjével együtt sodortatott a vízbe, de a szögek meglazultak s a kereszt levált, eltűnt.

Truphème plébános a templomba szállíttatta a becses leletet, tölgyfából keresztet ácsoltatott, rászögeztette az Üdvözítő alakját és a templomban felállítatva, nagy ünnepséggel föl is szentelte.

Nagy volt ámulása, amikor másnapra virradva a templomba ment és a keresztfát üresen találta s Krisztus kitért karokkal a főoltáron feküdt. Az öreg pap látta, hogy csoda történt s díszesebb keresztet, fekete ébenfából valót készíttetett. Megismétlődött az első eset: a Megváltó az új keresztjét is elhagyta, hogy visszafeküdjék az oltár patyolatterítőjére.

Hire ment a csodának. Mindenfelől sereglettek a hívők és ömlöttek az adományok. Olyan sok pénz

gyűlt össze, hogy a plébános vertarany-keresztre szögeztethette a tengerről jött Üdvözítőt. Ő azonban arról is leszállt és elfoglalta helyét az oltáron.

Nagy volt a főtisztelendő úr zavara. Tépelődt, mitévő legyen, amikor egy falusi legény azzal a hírrel jött, hogy a dagály partra vetette a talált Krisztus eredeti keresztjét. Nem kereszt volt az, hanem egy tönkrement bárkának két deszkája, melyeket keresztalakban tartott össze egy-két szög.

Truphème atya gondolt egyet: a templomba vitette a roncsokat s ráerősítteté Krisztust. És ime, az Úr nem szállt le többé. Megmaradt a szegényes kereszt, karjait áldólag tárta ki és fájdalmas arca szelíden tekintett alá, mintha mondaná:

— *Keresztem az emberek összes szenvedéseiből készült, mert én valóban a szegények és boldogtalanok istene vagyok!*

Ez jut eszünkbe, amikor most, a nagyhéten, Krisztus keresztre feszített alakjára emeljük tekintetünket. És amikor szegénynek, nyomorultnak, boldogtalanunk érezzük magunkat, áhítatos megnyugvás tölti be szívünket, lelkünket, mert hiszen az emberiség szenvedéseinek tengerén eljön hozzánk a Megváltó, szeretettel tárja felénk karját és a haláltusában vonagló ajkai bátorítólag suttogják a szent ígét:

— *Feltámadunk!*

Isten fizesse meg

— Igaz történet —

Irta: *Molnár Kata*

Az ölmosan nehéz, szürke és hideg ég alatt valami szörnyű vigasztalanság közömbösségével baktatott a sárban a magányos szekér. A gyeplőt a ponyvasátor alól cserzettbőrű, csaknem feketére égett férfikéz tartotta, amelynek egyik ujján nehéz, durván nagytömegű ezüstgyűrű vaskosodott; két rettenetes sáros meztlábón kívül ebből a férfiből nem is lehetett többet látni. De a szekér hátsó részén a ponyva nyitva volt, a kasból szutykos szalmacsomók meredeztek s a szalmában fölhúzott térdekkel ülve, száraz egykedvűséggel kemény barna arcán, pipázva nézte a levegőt egy mozdulatlan öreg nő. Bent, a szekér mélyén rekedtes, monoton asszonyhang dünyögött: — „... drdanke, drdanke, gole boci ciganke...”

Aztán elakadt a dünyögés, majd kis idő múlva nyers, durván artikulált szavakkal mondta egy érdes férfihang: — Torony jön. A rét felől.

Az asszonyhang éleset kiáltott, minden valószínűség szerint a gyeplőt tartó kéz tulajdonosa felé:

— Torony felé, Bicu, te tapasztó, amerre erdőt látsz.

A szekér lassan lefordult az útról egy még sárosabb dűlőre. Az ég ölmos színébe beleszakadt valami felhőz, mély szürkesség; mire viharosan hideg alkonyattá sűrűsödött, a szekér megállt a falu szélső házai alatt.

Egy másik nehézkes, kemény férfihang nyers parancsokkal szólalt meg:

— Lefelé. Falu van.

A sátor mélyén megmozdult valami. Vékonyka, erőtlen és gyámoltalan kis sirás hangzott föl hirtelen, mintha egy gyermek följédt volna; aztán a ponyva nyitott szelei között megjelent egy vézna fiatal asszonymnak vértelenül sápadt-arcú. Főlnézett a viharos tétét égre, majd le az útra, a sárra, az ereszkedő alkonyatban meglapuló boglyastetejű házakra, az erdőre, amely óriási tömegével úgy sötétlett a falu mögött, mint egy végelethatalatlan sánc. — majd vissza a szekér belseje felé, némán, egyetlen hang nélkül; de homlokán verejtékeseképp ütöttek ki, mintha valami halálosan nehéz félelem, vagy valami rettenetes testi fájdalom verte volna ki sápadt bőrén az izzadságot. Aztán szó nélkül, lassan, végtelenül fáradt kinlódással kezdett lekászolódni a szekérről. Nehezen ment; úgy látszott, hogy egész teste szenved az erőlködéstől.

Ahogy lelépett a földre, bokáig süllyedt a nehéz, fekete sárba. Nyakába kis bugyor volt kötve s a bugyorból ugyanaz a vékonyka, erőtlen sirás hallatszott, amely az elébb a sátor alól.

Az egyre sötétebbé váló alkonyatban az asszony összedudorodva ment előre az ismeretlen falu házai között; egy-egy kis kapu előtt megállt, aztán csak tovább ment megint. De ereje fogytán lehetett, mert amikor valahonnan meleg, friss étel szaga csapta meg, megállt és fáradt szemével megkereste magának azt az ablakot, ahonnan a pihenés és jóllakás ígéretének illata áradt feléje.

Valami uraság birtoka lehetett a falut környező óriási erdősé, mert anélkül, hogy észrevette volna, egy kastély közelébe került. Sokáig tétovázott az ablak alatt, aztán lassan, félénken rátette kezét az ajtó kilincsére és benyitott. Az ajtót csöndesen behúzta maga mögött és megállt.

Tágas ebédlőszoba-felébe lépett. Néhány vadász- és erdészkiüléjű férfi ült a fehér abrosszal leterített asztal mellett. Az asztalfőn ülő hatalmas termetű férfi vette észre először a belépőt. Azonnal fölállt és feléje fátott. Az asszony tétovázva, félénken lépett hátrább, de még mielőtt a férfi megszólalt volna, szorosan magához ölelve a nyakába kötött kis bugyrot, fojtott hangon mondta:

— Nincs pénzem és senkim sincs, de nagyon fáradt vagyok és... nincs tejem, a gyermek nagyon éhes.

Az erdész ránézett a fáradtan ingadozó, törődött alakra.

— Gyermek van? Özveggy?

— Nem — mondta az asszony tétovázva — de így... egyedül vagyok.

— Honnan való?

— Ságodról.

Hangja elakadt, mintha hirtelen elszánta volna magát, hogy több kérdésre nem fog felelni. De a férfi nem kérdezett többet, hanem gyöngéden megérintette kezével az asszony vállát.

— Jöjjön át velem a konyhába.

Ott aztán, amint megérezte a meleget, az asszony halálos kimerültséggel omlott le az ajtó melletti padra. Egy fehérhaju, tiszteltreméltó asszony jólelkűen hajolt le föléje és bontogatni kezdte a gyermeket takaró kendőket, de hirtelen ijedten fölkiáltott:

— Szent Isten, milyen nyomorúságos! Mennyi idő van a gyerek?

Az asszony sokáig hallgatott, aztán furcsa, tünődő mosollyal mondta:

— Ma hajnalban született.

Az őszhaju asszony megdöbbenve nézett először a gyermekre, majd a férfira, akinek aztán halkán odaszólt: — Szörnyű. Le kellene fektetni.

Az erdész bólintott. Aztán visszament az ebédlőbe s mialatt az őszhaju asszony a gyermek makacsul tátogató csöpp szájába föltögette egyik kanálka langyos tejet a másik után, a férfi bent talán megemlítette a különös esetet, mert nemsokára kijött a szobából egy fiatal erdészgyakornok, majd visszajött utána az erdész. Az erdészgyakornok megállt a behunyt szemekkel, erőtlenül magabahajló fiatal nő előtt és egy kis szünet után csöndesen mondta:

— A Boglár Eszter.

Az asszony lassan fölnyitotta szemét erre a névre. Ránézett az előtte álló fiatal férfira hosszú, keserű, elgyötört pillantással, aztán megint behunyta szeméit. Az erdészgyakornok halk szóval fordult az erdészhez.

— A ságodi uraság kasznárának a lánya. Már akkoriban, amikor elkerültem onnan, beszéltek, hogy valahogyan összeavarodott egy szép szál cigánylegényrel. A kasznár megtudta a dolgot — igaz, hogy nagyon későn tudta meg — és egy éjszaka a szó szoros értelmében agyonverték egymást, ő meg a cigány.

Az erdész hirtelen gyors, elhallgattató mozdulattal emelte föl kezét, de már késő volt: az őszhaju asszony ijedt megdöbbenéssel lépett közelebb. Karján tiszta ruhákba bugyolálva, jóllakottan hallgatott a gyermek.

— Hogyan mondja, fiatal úr...?

A fiatalember az erdész figyelmeztetése miatt vörösen magyarázkodott.

— De már tekintetes asszony, most aztán ne tessék az én lelkekre tolni azt, hogy rosszat szoltam — —

— Mindegy az, lelke, másnak a gonosztettét nem lehet senki lelkére tolni, marad az azé, aki elkövette. Isten a tanum, segíteni akartam rajta, de most már be nem fogadom, nem adok neki fekvőhelyet, lelke, még akkor sem, ha holnap már nekem magamnak nem lesz ágyam. Istenfélő asszony voltam világeletemben, de mellemre ülne az agyonvert embernek lelke, ha szállást adnék a... Isten bocsásson meg neki, találjon hajlékot akárhol máshol, de én a fiam házat meg nem nyitom előtte.

Letette a gyermeket a sárgára súrolt széles konyhasztalra, egy pillanatra észrevétlen keresztvető mozdulattal húzta el fölötte kezét, aztán szó nélkül bement az ebédlőbe.

A csukott szemekkel, mozdulatlanul pihenő asszony mindent hallott, amit róla beszéltek, mert mély, keserű mosolygás vonása vésődött a szája sarkába.

Lassan fölnyitotta fáradt pillait és belenézett az erdész szemébe kimondhatatlanul nyugodt, mindenmindegy pillantással. Mélyet lélektlen, fölállt kínosan nehéz, lassu mozdulattal, odament az asztalhoz és karjára emelte a gyermeket, — de a következő pillanatban már vissza is kellett tennie az erdész kezének szeliden kényszerítő ereje alatt.

— Ugyan, ugyan! Hogyan gondolja, hogy merrefelé fogom elengedni? Menj csak Damnovics, szalajtsd föl a

Terka-lányt a kastélyba. Kérje meg nevemben a kulcsár-
nét, hogy vetessen egy ágat az öreg Lizi tante szobá-
jában.

Az erdészgyakornok rákvörös arccal sietett ki. Az
erdész csöndesen odafordult megint az asszonyhoz.

— Hanem, hogy a mi ügyünk is jól üssön ki és házi
háborúság se legyen belőle, bugyolálja be jól a gyermeket
és várjon meg engem az ámbituson, amíg beszólok
az ebédlőbe; azután átvezetem a kastélyba.

Az asszony két kézzel támasztotta magát az asztalhoz
és lázas, égő szemekkel nézte a férfit. Szája hangtalanul
megmozdult, valamit mindenáron ki akart mondani és
rövid vívódás után fojtott, töredezett, hirtelenül kiszakadó
hangon mondta:

— Isten fizesse meg.

Az erdész nyugodtan bólintott.

Az asszony elgötört, kimerült teste megpihent az
öreg Lizi tante szobájának tiszta kis cselédágyában s az
erdész másnap reggel az uraságtól engedelmet nyert az
asszony számára, hogy fölépüléséig a kastélyban marad-
hasson.

Özvegy Wildmanné tekintetes asszony, az erdész
édesanyja, egyetlen szót sem szólt senkinek arról, amit
tudott; az erdészgyakornok most már hallgatott, mint a
sir és Boglár Esztert nem bántotta többé senki.

a függőlámpa enyhén-vöröses fénye alatt, nehéz komoly-
sággal ingatta meg szép fehér fejét.

— Tudod-e fiam, hogy nem lehet jó vége ennek a
történetnek. Cigánygyerek, purdéggyerek, talán még ke-
resztvíz alá sem való, mit szól majd hozzá a plébános úr?
Jobb lenne a sorsukra hagyni őket, fiam; nincsen innen
olyan nagyon messzire Ságod, hogy egyszer majd a kas-
télyban is meg ne tudják, kinek vagy te a komája. Látod-e,
hiszen még a cigányok is kizavarták maguk kö-
zül; fél tőle minden teremtett emberfia, mióta az apját
agyonverte a porontyának az apja. Fut rajtam a hideg,
még csak ha ki is mondom — — —

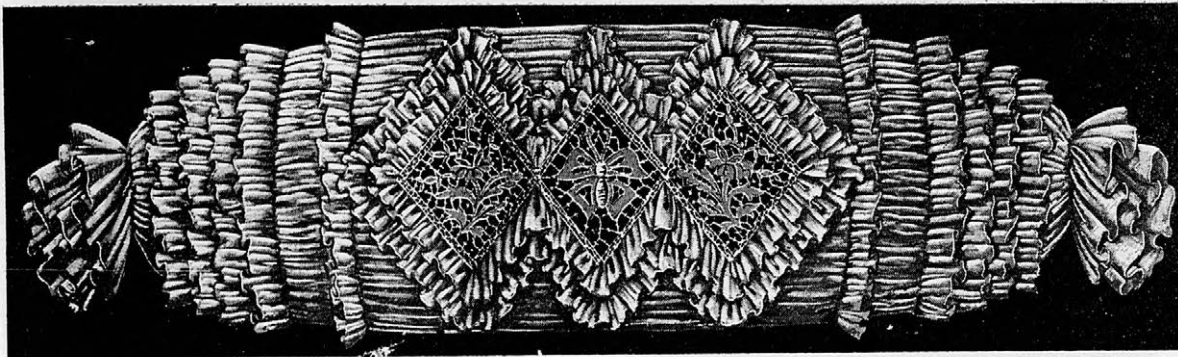
— Azért ez nem egészen úgy történt, mint ahogyan
anyám gondolja.

— Akárhogyan is, de pogány dolog ez az egész, édes
fiam. Gondolj csak arra, hogy a te mátkaságod is végére
ér Katalin-napkor, hazahozod a Franciskádat feleségnek,
nektek is adhat még gyereket az Isten...

Az erdész bólintott és szelid nyugalommal pontot tett
a beszélgetés végére:

— Épen azért, anyám.

A keresztelésnél azután kiderült, hogy Boglár Esz-
ter bizony nem látott templomot a kis cigány-poronty ap-
jával; de hiába, a plébános úr erre a fejecskére sem ön-
tött kevesebb keresztvizet, mint más istenadta gyerekére

Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné kézimunkaüzletének
(Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.) eredeti modellje.

Egy reggelen megállt ágya előtt Lizi tante, aki eddig
még azt nem kérdezte, hogy kiféle-fajta az, akit gond-
jaira bíztak és akit szívesen, már csak az erdész úr ked-
véért is szívesen ápolt; megállt előtte, összekulcsolta
ropogásra keményített hófehér köténye fölött két kövér
kezt és olyan lett az arca valami fontos mondanivaló-
tól, mint egy diplomatié.

— Hallod-e, édes lelkem. Tegnap éjszaka álmomban
vöröshaju asszony kínált meg egy darabka sóttalan sajttal.
Meg is ettem amúgy héjával, kenyér nélkül, meg is
nyomta a bögyömet a lidércadta falat, majdhogy rosszul
nem jártam tőle, alighogy föl tudtam nyitni a szememet
reggel; meg is kerestem nyomban minden vétkemet ma-
gamban, de nem találtam semmi olyant, amiért lidérc
étkén kelljen elkárhoznóm öreg fejemmel; hanem aztán
rájöttem én, lelkem, hogy miért kerestet meg engem ma
éjszaka a nehézség: hát hogyan lehessen egy istenadta
porontyot kereszteletlen hagyni ennyi időre? Maholnap
lábra álls már, kincsem, aztán még az őrzoangyal se
tudja a gyerek nevét keresztvíz nélkül; hát csak azt aka-
rom mondani, lelkem, hogy komát kell keresni valamerre.

Lizi tante fehér kötényénél fehérebb lett a Boglár
Eszter arca. Ránézett a melléte szuszogó kis apátlan jó-
szágra, belenézett a maga életének keserű-nehez titkába
és elakadó szívveréssel mondta:

— Senkit sem lehet, senkit a világon... csak az er-
dész urat, Lizi tante...

Özvegy Wildmanné tekintetes asszony ujjai között
megálltak a kötőtűk, amikor a Lizi tante fontos mondaní-
valóját meghallotta. És este, amikor egyedül ült fiával

és rááldotta az erdész úr nevét olyan áhitatos szívvél,
hogy a Lizi tante jó öreg arca belesápadt a nagy ünnepe-
lyességbe:

— És léssen a te neved Nicolaus-Miklós, az Atyának
és Fiúnak és Szentléleknek nevében...

Hát Miklós lett, igen, mint az erdész úr; és Boglár
Eszter még mindig a kastélyban tartózkodott akkor is,
amikor a gyermek már az ébredő értelem szemével rá-
mosolygott arra, aki nevén szólította.

Nem bántotta őket senki, nem beszélt róluk rosszat
senki, sőt szerették a csöndes, szomorú asszonyt, aki a
maga hallgatag módján ezerféleképen tudta hasznossá
tenni magát a kastélyhoz tartozók életében. Valamikor
kisasszony-élete a tragikus végű, szörnyű események után
olyan lett, mintha zárdában élt volna, ahol a munka nem
cseléd-sor, hanem apáca-kötelesség; dolgozott mindig és
mindenütt, ahol valami alkalmat talált rá, szó nélkül és
szinte észrevétlenül, a fehérneműs-kamrában csakúgy,
mint a könyvtárszobában; az intező házánál éppen úgy
ismerték, mint a tisztartónál, vagy az ispánnál. Egyedül
csak özvegy Wildmanné tekintetes asszony útjából tért
ki már messziről azóta, amióta az erdészházba beköltözött
a szomorúság.

Erről a szomorúságról Lizi tante számolt be először
Boglár Eszternek azon a fehér pompába öltözött, behava-
zont téli estén, amikor az erdész úr hazahozta menyasz-
zony-feleségét, az oltárci főerdész leányát.

— Hajaj, Eszter.

És csak hosszú, haragos hallgatás után jött a többi.

— Úgy jöttek a csengős szánnal az erdei út felől,

mint az eleven boldogság, — ha láttad volna lelkem, olyan volt a nagybundák között az a csöpp asszony, mint egy karácsonyi cukorlat, még annál is szebb... Az erdész úr hajtotta a szánt és amikor az ajtó elé értek, kiugrott, fölkapta a két karjára a cukorbabát és úgy állította talpra az öreg tekintetes asszony elé, hogy a menyegzői selyemcipőskének még a hegyét se érje a hó... És akkor az a két csöpp selyemcipő közelebb bicegett a tekintetes asszonyhoz, odabicegett a szegény lelkecském a selyemcipős, szegény kis sánta lábával, mint egy kis sánta veréb, akinek kavicsal hajították meg az egyik lábát... Meglátod, Eszter, nem lesz az erdészházban több olyan szép szál férfiember, mint amilyen az erdész úr —

És később, a tavasz felé járó időkben úgy látszott, hogy Lizi tante valahogyan igazat mondott a maga száz-babonás öreg eszével. A fiatal erdészné súlyosan megbetegedett és a tisztartóné sajnálkozó jószívvel mondta Lizi tantanak, hogy az erdészház fölül talán mindörökre is elrepült a gólya.

Egy esztendőre rá, hogy Boglár Eszter a kastélyba került, az öreg templom félhomályos mélyén, a hűsvéti gyónásnál egymás mellett találták magukat özvegy Wildmanné tekintetes asszony és Boglár Eszter. A tekintetes asszony esztendő óta most látta először Esztert. És megszólította, olyan fojtott, nehéz hangon, hogy a másik ridtan rezgett össze tőle:

— Gyónni akar, Boglár Eszter? Van-e gyónnivalója?

Az asszony sápadtan összeszorította száját. Nem felelt.

— Mert nekem van gyónnivalóm, Boglár Eszter. Az a gyónnivalóm, hogy amikor a fiamnak fiúgyereket akart adni az Isten és visszahívta magához, akkor én halálát kívántam annak a gyerekeknek, akiért két ember agyonöklözte egymást, aki viseli a fiam nevét, amit a saját édesfiagyerekének nem fog tudni továbbadni, mert talán sohasem lesz fiagyereke, mert megverted a gyerekekkel a fiam életét akkor, amikor a házába hoztad, amikor velem adtad a szájába nyomorúságos életének első táplálékát és amikor engedted, hogy a fiam vegye lelkére a lelkiüdvösségét a te magzatodnak, akinek a halálát kívántam, rosszra kívántam rajta még a nevét is, amit elvettek a fiam gyerekeitől!

A Boglár Eszter erőtlen, törekeny alakja fölmagasodott az őszhajú asszony mellett a templom-homályban egyenesen, keményen, mint ahogyan a villámütötte fa egyenesedik föl lángolásában az ég felé.

— Hát ha ezt így kívánta, majd az Isten megfizerte. Tekintetes asszony — az Isten fizesse meg!

És a gyermek, akinek számláján most már kétféle fizettséget kellett számontartani a mennybéli fizetőnek, nőtt-növekedett gyarapodott erőben, értelemben és bölcseségben. Szemei barnák voltak, mint a tavaszesti mennybolt, de formás kis fején bár megsötétedtek idővel a lenszöke fürtök, szöke maradt mégis, mint a kalászrengető napsugaras rónák Ságod körül. Ezt a napsugár-szöke fejcskét sokszor simogatta végig valami csöndes, meleg szomorúsággal az erdész keze és a gyermek megérezte a hatalmas szál ember lényéből feléje áradó titokzatos oltalom erejét, mert kicsi szívét túláradó szeretettel nyitotta meg feléje. A férfi elfogadta, a lelke mélyéig magábaszívta ezt a szeretetet és hiába volt az Eszter felénk ellenkezése, vitte magával a gyereket gombát szedni, erdőzúgást hallgatni, kakukkszót figyelni; és amikor egy-egy hazatérés után Miklóská a még megmaradt boldogság ragyogásával úgy árasztotta el anyját, mintha az életöröme és a hálának egy megelevenedett kis csillaga árasztotta volna el sugaraival, olyankor Boglár Eszter szomorú

kék szeme eltűnődött nagy, ismeretlen messzeségek felé és sohasem felejtette el csöndesen megkérdezni a fiától:

— Megköszönted-e?

Az erdészház fölül pedig nem akart elszállni a szomorúság. Lizi tante nagyokat sóhajtott, amikor elujsgolta Eszternek, hogy a fiatal erdésznet most már négy évi házasság után talán csak mégis megáldja gyermekkel az Isten.

— Te Eszter, szinte a hátam is borsózik belé, olyan mostanában az erdészházban az élet, mintha csak valaki rájuk babonázott volna...

Szegény Boglár Eszternek még a lelke is összedidergett. Lassankint szinte már maga is elhitte, hogy úgy jár a földön, mint egy élő büntetés, hogy szerencsétlenséget hozott azokra, akik segítettek rajta, tetőt adtak a feje fölé és a szájába mindennapi kenyeret. És alighogy a kastélyban készülödni kezdtek a közeledő vadászatokra, Eszter megkérte a tisztartót: erre a nyárra a szolgálomelyzettel küldjék ki őt is az erdei vadászlakba.

Menekülni akart, távol akart lenni az erdészháztól akkor, amikor elérkezik a talán kritikus sorsválság ideje, — már maga is azt hitte, hogy a rontást akarja elvinni magával, — de olyan észrevétlenül mégsem tudott eltűnni, hogy szembe ne kellett volna néznie egy megdöbbenő találkozással.

A kastélyból való távozását megelőző estén, a tisztartóéktól sietve az udvaron át a kastély felé, a hársfák alatt váratlanul szembe találta magát az öreg tekintetes asszonnyal. Boglár Eszter tetőtől talpig megremegett és úgy megállt, mintha lábai gyökeret vertek volna. És amikor az őszhajú asszony megszólalt, lassú hangja úgy beledobolt Eszter fülebe, mintha maga a sors szólt volna hozzá valahonnan:

— Látod-e, Boglár Eszter. Holnap te elmegy innen. De most idehallgass. Amióta a lábadat ide betetted, azóta pecsét van a szájamon, egy teremtet lélek tölem még nem hallotta azt, hogy kiesoda vagy, azt sem, hogy a fiadat honnan vetted. Rosszat nem tettem neked soha, ezt te is tudod. Amikor segittem rajtad: — segittem, sohasem számoltam föl senkinek, neked sem. Egyszer kívántam rosszat a fiádnak, azt is meggyóntam, nemcsak a papnak, neked is. Talán meg is tudtam volna banni, ha el tudott volna mulni az a gyűlölet, ami bennem van. Bennem van; ha bűnnek látja az Isten, majd megbüntet érte, ez az én dolgom; de te, te gyarapítottad föl bennem ilyen keserűre. Mert hogy a fiam a megrontott élete ellenére és az én ellenemre is szereti a te fiadat, azt, aki tőled eredve mindennek az oka: — ezért neked is eljön még a leszámolás órája, Boglár Eszter. Az az óra lesz ez, amelyben a menyem gyermeke fog megszületni és te félj ettől az órától, Boglár Eszter, még ott az erdő mélyén is félj tőle, ahová most elrejtéd magad előlem. Mert ha én abban az órában találok rosszat kívánni a te fiadnak úgy, mint ahogyan a templomban mondtam neked, hogy rosszra kívántam rajta még a nevét is, amit egyszer már elvettetek a fiam gyerekeitől: hátha még egyszer el akarnátok venni tőle, akkor vigyázz — Boglár Eszter.

Lassú, halk szóval befejezte azt, amit lassan és hal-kan kezdett; megfordult, elment és az egész testében remegő másik asszony csak azt vette észre, hogy még mindig remegő kezével a megkonduló esti harangszóra gépiesen keresztet vet magára, mint aki kísértettől szabaldult meg.

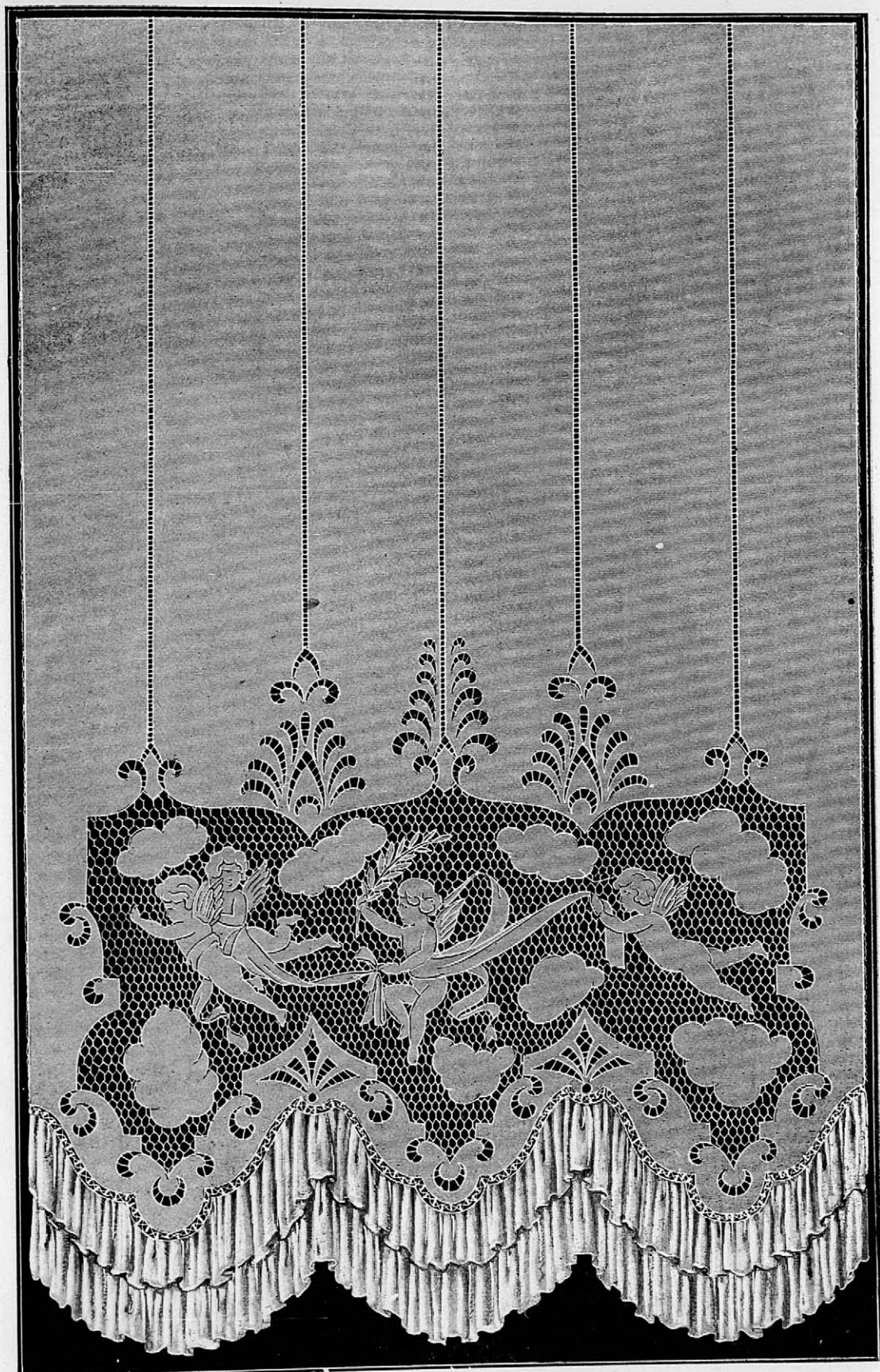
Augusztus már közepe felé járt, napok óta fulladt, meleg szeleket lehelő forróság ült a levegőben, míg egy délutánon aztán hatalmas orkán tört ki. Zengve-zúgva söpörte végig az erdő-rengeteg titáni üstökét, recsegve,

KULTURA HANGSZER- ÉS ZONGORATEREM

TELEFON: JÓZSEF 394—90.

Csakis külföldi legelsőrangú kereszthúros zongorák, pianinók, továbbá gramofónok és gramofónlemez nagy raktára. Előnyös fizetési feltételek.

BUDAPEST, IX, KÁLVIN-TÉR 7.

*Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné kézimunkáizletének
(Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.) eredeti modellje*

ropogva, jajgatva hajladozott árkokat-szántó ujjai alatt az ezernyi szálfá, aztán megdördült az ég, a felhőtömbök összezuhantak, — villám-villám után hasította végig az ég feketeségét, a cikázó fények úgy követték egymást, mintha egyik a másikat sujtotta volna agyon és a dörögve csatázó magasságok zuhogó, tajtékzó harsogással öntötték magukból az esőt, hogy zengett tőle az egész erdő, mint egy rettentő kéztől tépett jajgató, óriási hárfá.

— Eszter asszony — didergett a vadászlak nyúlászívű inasa — meglátja, fejünkre omlik ez az egész erdő és úgy összelapít bennünket, hogy ítéletnapkor majd még föltámadni sem tudunk.

Az asszony valamelyik nagyúri vendég fehérmeműjét rakosgatta egymásra; ránézett tünődő, hallgatag szeméivel a citerázó legényre és csöndesen megrázta fejét.

— Gombolja ki kissé a nyakán a gallért, Mihály; meglátja, mindjárt nem fog olyan nagyon félni. Bátran megetheti, az uraságok közül ma már úgysem tud ide visszatérni senki.

Az emeletre vezető falépeső felé nézett, ahonnan most Miklóská lépéseit hallotta. A gyermek mögött az erdei házat gondozó öreg vadász jött lefelé, akinek végre nagy bajlódások után sikerült becsuknia az emeleti ablakok fatábláit.

— Nehéz idő van, Eszter asszony, úgy sir az erdő, mintha a vihar a gyökerét tépné minden fának. Furcsa, hogy ez a maga pöttön fia még csak nem is ijedezik, azt a Mihályt meg ott a hideg rázza — bumm, Jézus segélj! — hallotta? Még fölgyjúttja a falut ez a sok villám, ha alább hagy az eső...

A földszinti nagyszoba ajtaja hirtelen sarkig kicsapódott, hörögött vadászegény nyitott be rajta leszegett fejjel és ahogy megállt a szoba közepén, hogy valamennyire lecsurgassa magáról az esőt, eszímái körül tócsákban állt meg a víz.

— Jaj, Pista, — riadt föl az inas, akibe újabb rémületet vertek az öreg vadász szavai — csak nem ég a falu ebben az esőben!...

— Azt nem, — nyelte a levegőt elfulladva a vadászegény, akinek kemény birkozása lehetett künn a viharral, — hanem az erdész urat keresem, valahol itt kell lennie, az erdőben kaphatta el a vihar. Megjött az órája a fiatal tekintetes asszonynak.

— Miklós — mondta halkán, sápadt arccal az asszony és ujjai a fia fejét keresve beletétováztak a levegőbe. — Miklóská — mondta méregyszer, még halkabban, riadtan, lenézett oldalt maga mellé, ahol az elébb a gyermek állt mellette, keresgélő keze üresen behullott a levegőbe, egy pillanatig még tétovázó, tágranyilt szemmel nézett szét, aztán hirtelen éles, artikulálatlan sikoltás szakadt ki belőle:

— Miklós! Miklós! Hová lett a fiam?

Mintha örület szállta volna meg hirtelen, rohant körül a szobában elkékült szájjal, zihálva, sikoltva:

— A fiamat! Miklós! Miklós!

A férfiak elképedve néztek szét. Az öreg vadász gyorsan fölszaladt az emeletre. A gyermek nem volt sehol.

Künn az infernális sötétséget vakító villámfény hasította végig és rögtön utána irtózatossá robajjal dördült meg az ég, mintha robogó társzekerek zuhantak volna át az erdő fölött. És a következő pillanatban megint egy villám és megint egy mennydörgő robaj, az eső vastag sugarakban, suszogva zuhogott, hogy rengetek tőle az évszázados törzsek koronái és dobolva zúgott az egész erdő, mintha ezer meg ezer óriási doberő visszhangját verte volna a rengeteg.

A vadászegénynek igaza volt, az erdészt a sűrűben kapta el az ítéletidő. Leszegett fejjel, keményre feszített testtel, fáradhatatlanul gázolta a vihart, de a fel-fel-cikázó villámok után pokolian fekete, vastag tömegbe sűrűsödő sötétség végül is majdnem lehetetlenné tette, hogy előbbre jusson s amikor az út mentén széles, gvepes tisztáshoz ért, megállt egy óriási tölgyfa alatt. A recsegve rengő, hatalmas lombátor védelmével végre lélekzethez jutott és tájékozódni próbált, hogy a sötétben merre kerülhet legrovidebb úton valamilyen tető alá. Fö-

lötté, körülötte harsogva hahotázott a vihar s az erős, nyugodt nagy embert egyszerre valami rossz érzés fogta meg. Úgy érezte magát, mintha nem egyedül állna a fa alatt; mintha valaki a háta mögül erősen ránézne és mondana neki valamit. Alig tudta visszatartani magát, hogy hátra ne forduljon.

Amióta egy helyben állt a fa alatt, kabátja nyílásába dugva tartotta egyik kezét. Ujjai most megéreztek belső zsebében az olvasó szemeit, amelyet feleségétől még vőlegény-korában kapott és egyszerre határozottan érezte, hogy egyre türethetlenebbé váló nyugtalanság keríti hatalmába; valami furcsán hideg borzongás futott át rajta — és ekkor megint hallotta az őt szólító hangot, de most nem a háta mögül, hanem tulnan a tisztás széléről. Szíve hangosan, lüktetve kezdett dobogni, kitágult szemekkel meredt bele a nyögve, sivítva jajgató sötétbe és ebben a pillanatban esőverésen, viharon, ézengésen túl tisztán hallotta a tisztás tulsó oldaláról a kiáltó hangot, amely szólította:

— Miklós! Miklós!

Az elképedt rémület hirtelen fölzihált benne, keresztülrohant a tisztáson a hang felé és abban a percben, amint a tulsó oldalra ért, egetrázó csattanással elrándult lábai alól a föld, a férfi egy emberfölötti ütéstől érve, térdre bukott az avarban, egész súlyával lezuhanva egy másik emberi test mellé, amely vele együtt zuhant a földre: a Boglár Eszter csatakoszá ázott, ágaktól tépett teste mellé. És mögöttük a tisztás másik oldalán recsegve, pattogva lobbant lángra a villámsujtató fa, egy pillanatra föllángolt az ég felé, mint egy rettentő tanúságtétel, aztán sisteregve üszkösödött meg az évszázados, óriási tölgyfa, amely alól az erdészt elrántotta Boglár Eszternek a fiát hívó kiáltása.

A gyermek ekkor már régen az öreg vadász ölében zokogott az édesanyja után. Csak később tudta meg Eszter, hogy a gyermek, — amikor a vadászegénytől hallotta, hogy az erdész künn az erdőben küzd a viharral, — kisuhrant a szobából esernyőt keresni, hogy rajongó kis szívének minden meg gondolatlan vakmerőségével segítségére siessen. És bár első lépésénél már a vadászlak ajtajába lóditotta vissza a fürgeteg, — segített rajta: Boglár Eszter akkor már messze künn a viharban kereste fiát.

*

Sárgalevelű, öreg imakönyv utolsó lapjain erősbetűs, kanyargó írása régen porladó férfikéznek:

„... és délután öt óraker született meg ezen a napon a legelső gyermekünk, aki kereszteltetett később Franciskának és Eszternek, mert leány-nak akarta az Úr, vagyon így nagyobb az Ő hatalmának bölcsesége...

... mert két füle vagyon az Úrnak és két keze, de hatalma és bölcsesége egy vagyon; és füleiben és kezeiben a rossz és jónak fizetségét gyümölcsözteti...”

Veronika kendője a lelkem

*Lelkem Veronika szent csuda-kendője;
Krisztus arca rajta,
Amint töviskoronásan
Szép fejét lehajtja.*

*Idők művészeke sorsvetélőn szötte...
Puha, habos, lengő,
Durva szó, ha megérinti,
Vérzik ez a kendő.*

*De gerlebugásán — a könnyező főre —
Zengő szavaidnak,
A tövises véres nyomán
Piros rózsák nyílnak.*

Hangay Sándor

A pipa

Irta: Pásztor József

Kincses Mihály lassan benyitott a házba, odalépegett a falon lógó barna, kis tékához, kinyitotta ajtaját, benyúlt a tékába, ahol az üres dohányzacskó mellett egy tajtékpipa szomorkodott szárazastól.

Szomorkodott, mert Kincses Mihály esztendeje, hogy szájába se vette. Esztendeje, hogy kitört az utolsó foga, fog nélkül pedig nem lehet pipázni.

— Nyám-nyám élet ez, bizony — gondolta magában Kincses Mihály, ha már füstölni se lehet. Itt a vénség, nem soká ráborul feje a sötétség. Hej, elsodorta az idő a szép napokat, mint lehvadt falevelet a szél.

A kezébe vette a barackpirosra szívt gyönyörű szép pipát. Nézegette, forgatta. Huszonöt esztendő telt bele, amíg ilyen mosolygó szép pirosra szívt. Keményderekü, széles vállu ember volt Kincses Mihály akkor, mikor a makói vásáron megvette a tajtékpipát. A sátorban cigánypecsenyét evett, bort is ivott, utána megtömkölte a pipát finom szűzdohánnyal s elbodorzó könnyü füstfellegeken keresztül derüsen bámult bele a vásár színes forgatagába.

Mikor hazakerült a vásárról, büszkélkedve mutatta az asszonynak a pipát:

— No nézd, mit vöttem!

Az asszony félrerántotta a száját s durcáskodva szólt:

— Tajtékpipa?

Kincses Mihály rápislantott az asszonyra.

— Az hát. Tán nem teccik?

— A rozsda verje mög — pusmogott az asszony. — Tudom, hogy ezután csak a pipáját szereti kigyelmed.

— Szeretöm hát — vágta vissza Kincses Mihály.

Ezzel felragyogó szemmel nézegette a pipát s lassan, melegen felbuzgó szavakkal mondta:

— Hát hogyne szeretném.

Hirtelen az asszonyra pillantott.

— Ha szép pirosra szívom, te is mög-szeretöd. Olyan óráz, mint a pirosra sült kalács, vagy mint az óráz vót lánkorodba.

Az asszony berzenkedve lökte felé:

— No? Tán mán nem öleg piros az orcám?

— Hát piros, piros... De hát az alma is piros, a céklarépa is piros.

— Ejnye! Ilyeneket se mondott neköm, amíg ezt a pipát nem vötte!

S már szivogatta is az orrát.

— Nem szeret maga engöm eztán.

Kincses Mihály a pipát a nadrágja szárához törölgette. Rálobbant szeme az asszonyra, amint mondta:

— Még jobban. Tégöd is szöbnek látlak a pipafüstön köröszkül.

— Hiszen eddig is pipált.

— De nem ilyen szép tajtékpipából!

Ezzel már rá is gyújtott. Szállt, szállongott a füst. A pici, bodor füstpelyhecskék beleperdültek a levegőbe, beleszállongtak, belefoszlottak a nagy végtelenbe. Néha a derüs ég felé repültek s könnyü szárnyakon elringatták Kincses Mihály gondolatait is.

— Hej, szép az élet!

A füstön keresztül mondta az asszonynak:

— Jól ígér a buza, asszony.

Néhanapján bús gondolatok röpdöstek el a pipa-füsttel. Mintha a lassan, szomoruan úszó füstfátylacskák is terhesek lettek volna a gondtól, ami Kincses Mihály fejét nyomta.

De a füstbe belesillantak, felpisláskoltak a régi emlékek, mint a napsugárba került porfelhőben megvillanó homokszemecskék. A gond, a bánat lassan elszállt s átderengett rajta valami szelid belenyugvás.

— Hát miesinájjunk, asszony?

A kis Janikát, szemük fényét, szívzakadva kísérték ki a temetőbe. Kincses Mihály harmadnap vette elő csak a pipát a tékából. Már piroslott az oldala, mint az angyallá lett kis gyerek hamvas orcája. Kincses Mihály elővette a pipát, meg hamar visszatette. Most a pipa sem izlett.

Aztán újból jöttek a vidámabb napok. A lány menyasszonyágyát vitték lögögös kendőkkel feldíszített, cse-

Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné kézimunkaüzletének (Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 3.) eredeti modellje

gős lovon. Hej a fiatalság! Mintha a nap közelebb creszkedett volna a kis ház fölé, hogy jobban lássa. Kincses Mihály pipázgatva nézte a tornácra, ahogy felrakták a kocsira a legények a szép új, festett ágyat, a párnát, dűnyhát, miegyebet. Típpentett-toppantott s az iruló-piruló lánya arcát vidámkodva megcsipte.

— No, Jucikám!

Nem mondott többet, csak a szeme ragyogott, de annál többet beszéltek a pajkosan elszálló füstbodrocskák. Ficáncolva, bolondosan röppentek bele a levegőbe, mintha megrészegedtek volna.

Mire szép barnáspiros lett a pipa, elszállt az élet.

Kincses Mihály fejbölongatva, szeliden, szomoruan forgatta a pipát, amikor belépett a házba az asszony.

Ráncos, sárga volt már az arca, szigorú pillantást vetett Kincses Mihály felé s rászólt:

— No, megint a pipáját nézegeti? Mit ér vele? Hiába szitta huszonöt esztendeig, most már csak nem tuggya színi.

— Hát nem — mondta esendesen Kincses Mihály.

— Jobb vána, ha eladná.

Kincses Mihály felütötte a fejét.

— Kinek?

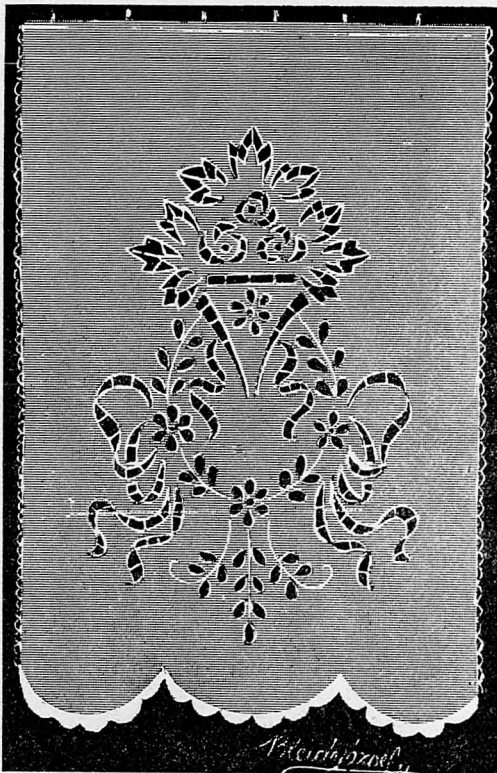
— Kinek! Hát aki mögvöszli. Vigye ki az ócska piacra, ott akad rá vevő.

Kincses Mihály szomoruan nézett végig a pipán és megforgatta benne a szarát.

— Már én is gondoltam, dehát...

— Jó lösz az a kis pénz, amit kap érte.

Kincses Mihály bölintott.

Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné kézimunkaüzletének (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.) eredeti modellje.

— Hát jó lösz.

Másnap korán reggel aztán a kamarában keresett egy darab zsákponyvát, összehajtogatta, hóna alá fogta, a pipát meg szárástól a zsebébe dugta.

Az ócskapiacon megállt. Körülnézett. — Szép őszi reggel volt és már zsongott a piac hosszú sorban, a szép, szelid gömbakácok alatt egész a nagypiacig. Fenn, a sor elején füstöképű, szürös, villogó szemű cigányasszonyok kuporogtak az elibük terített ponyva előtt; aki pipázott, csak az hallgatott, a többinek egy pillanatra be nem állt a szája. Ragyogó fényű selyemkendők, divatból kiment asszonyholmik heverték előttük nagy csomókban a ponyván.

Lejjebb a férfiemberek álldogáltak az elibük rakott holmik mögött két sorban. Többnyire az öregje. Fáradt, bágyadt pillantású, görnyedt dereku emberek, akik felénk, reszkető kézzel rakosgatták ki a ponyvára, ami fölösleges holmi a ház körül, padláson került.

Volt itt minden. Ki tudja, mit mire lehet használni.

Néhol garmadában hevert a hasznos holmi. Ócska szarutok a kaszafenő kőnek. Cipőtalp, csizmaszár, rozsdás patkányfogó, subaszőr pici csomókban, zöld cserép pálínkásbutykos, hogy a vidámságra is gondoljunk, az oldalán kedvre derítő felirással: „Igyál pajtás belőlem, míg fődre nem buksz tőlem“.

Másutt néhány szem tökmagocska szerénykedett csak, ici-pici csomókba rakva, vagy egy pár kvarc kődarab, amit kovakő helyett használnak. A szelid őszi sugarakban kérkedett a gazdagság az óvakodva járó, szemérmes mosolyú szegénység mellett.

Itt, az embersorban állt meg Kincses Mihály. Egy kicsit remegett a keze, amíg kiteregette a zsákdarabot és rátette a pipát. Egyszeribe körülállták a járó-kelő emberek s az egyik fel is emelte nagy komolyan a pipát. Forgatta, rápislogott, aztán Kincses Mihály szemébe nézett, felé tartotta a pipát s egy kis szorongással kérdezte:

— Mire mondaná?

Kincses Mihály ránézett a pipára, majd az emberre, zavartan pislogott s a szíve körül valami szaladozott.

— Hát ezt a pipát?

— Ezt hát.

— Tíz pengő.

Az ember sietve letette a pipát.

— A' sok.

— Huszonöt esztendeig szittam — szölt Kincses Mihály és elfelhőzött a szeme.

— Akkor öleget szitta.

Kincses Mihály felkapta a pipát a zsákrongyról s a másik felé tartotta:

— Nézze ezt a pipát! Hogy van ez kisziva! Nézze! Jó dohányt szittam én ebből mindig!

Az ember újra kezébe vette a pipát. Szótlanul nézegette. A többi körülállta s rámeredt szemük a pipára.

— Hát igön szép — szólalt meg az egyik esendesen.

— Ötér mögvöszöm — nyújtotta a pipát hirtelen Kincses Mihály felé az ember.

Kincses Mihály szorongott. Nem igen értette a piacos dolgokat.

— Hát nyócér — mondta lassan, szinte szégyenkezve.

— Hatot adok érte — kiáltott emelt hangon a vevő.

Kincses Mihály a pipa után nyúlt.

— Annyiér nem adom.

De az ember nem adta ki a pipát a kezéből, hanem rábeszélően mondta:

— No, aggya hátér. Nem köll a pénz magának?

Kincses Mihály egy kicsit fölhevülve felelt:

— Köll árába, de nem alább.

Az ember letette a pipát.

— Nohát akkor...

Fordult, egyet lépett, aztán visszanezét.

— Hát hétér.

Kincses Mihály nemet intett. Felemelte a pipát, szomorkásan derengő szemmel nézegette.

— Nem olyan pipa-e!

Az ember elibe állt. Előhúzta a bugyellárisát.

— Hát hét ötven.

— Nyóc.

— No aggya már hét ötvenér!

— Nyóc.

Az ember kivette a pénzt a bugyellárisból, Kincses Mihály felé tartotta. —

— No itt a pénz. Aggya hét ötvenér?

Kincses Mihály most már dacosan, keményen neki-bátorodva kiáltotta:

— Nyóc.

Az ember mérgesen rántott egyet a vállán.

— No hajja!

— Nyóc — ismételte újra Kincses Mihály s már mosolygott is hozzá gyermekesen.

— Itt pusztuljon el! — kiáltott a vevő mérgesen és odább lépett.

Egyszerre csak egy gazdaformájú, pirosképű ember dugta be a fejét az emberek közé s Kincses Mihály felé tartott egy csomó pénzt.

— Itt a nyóc pengő. Én mögvöszöm.

S már fogta is a pipát s a zsebébe eresztette hamarosan.

Kincses Mihály meghökkent. A pénzt nézegette a markában, meg a pipa után pislantott. Az ember a kezét nyújtotta:

— No!

Csak akkor hebegte Kincses Mihály, ahogy szokás: Használja egészséggel.

— Hát egy ital borra nem gyün be, ide a kocsmába?

— szólt az ember Kincsesnek s a kocsmára felé bökött az ujjával.

— Mék én.

A kocsmában letelepedtek. Az ember a pipát elővette, megtömkölte, rágyújtott, elterpeszkedett a széken, eregette a füstöt s nyugodtan felderülő arccal mondta:

— Ha két pengőt ad rá, mög a bor, hát lögyön. Kincses Mihály elővette a pénzt, elibe tette az embernek.

— Mögadom.

— De az én dohányom ég a pipába.

— Szijja ki. Én úgy se szívom.

Az ember csodálkozva nézett az emberre:

— No? Hát akkor? Bolond embör maga.

— Löhet — szólt bágyadt mosollyal Kincses Mihály.

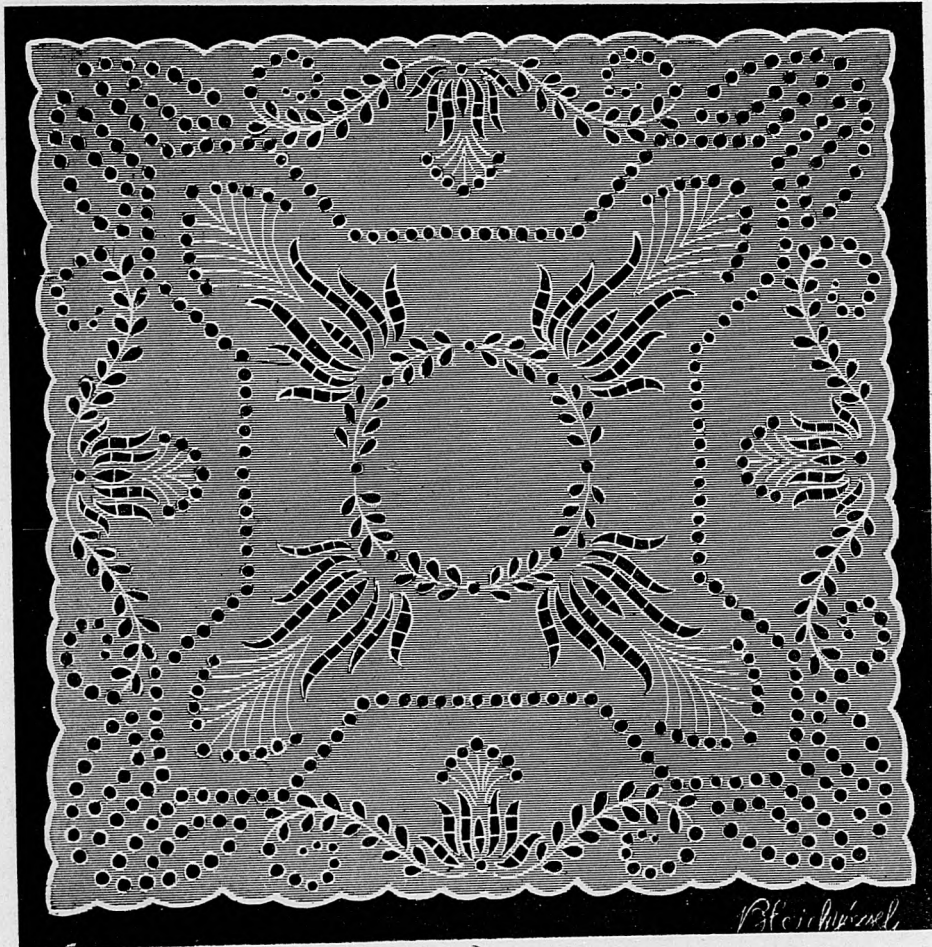
A másik szippantgatott a pipából, eregette a füstöt s csak nagysoká szólalt meg:

— Sok furcsa dolog van a világon.

Kincses Mihály bölintott.

— Sok.

A fejük beletakarózott a füstfelhőbe, Kincses Mihály

Dr Sándor Ernőné és Raffay Gusztáwné kézimunkakészíténekek (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.) eredeti modellje.

— Jól szelel.

Kincses Mihály izgett-mozgott a széken, nézegette a pipát, a pipából elröppenő füstöt, mondani akart valamit, de csak a szája mozdult meg, egyszerre mégis kibökte:

— Izé... Visszavönném én azt a pipát.

A másik ámultan nézett rá.

— Hogy monta? Hogy a pipát?

Kincses Mihály lehajította a fejét.

— Hogy visszavönném... Inkább megtödanám egy pengővel.

A másik kivette a pipát a szájából és rábámult Kincsesre.

— No mán ilyet! Hát akkor minek adta el?

— Hát...

Csak ennyit mondott Kincses Mihály s a szemébe nedvesség szökkent.

A másíknak ravaszul csillant meg a szeme s rápillantott az öregre.

lassan bölongatott. Néha-néha rápillantott a pipára, majd belesimult pillantása a lassan felbodrozó füstfelhőbe.

— No itt van — szólt az ember, mikor kiszívta a pipából a dohányt. — Szép pipa, jó pipa, az igaz.

Kincses Mihály megsimogatta a pipát. Még meleg is volt egy picit. Az ujjai remegve szaladoztak rajta. Megforgatta a pipában a szárat, aztán hirtelen zsebébe eresztette a pipát.

Hazaballagott. Ökörnyál selyme szállongott, ereszkedett az őszi sugarakban. Az akácfák apró levele arany színre válva pergett alá.

Otthon az asszony kérdő arccal állt az öreg elé:

— No?

Kincses Mihálynak elrebbent az asszony szeme elől a tekintete.

— Árán alul kérték — mondta halkan.

Azután elfordult, kihúzta a pipát zsebéből, egy meleg pillantást vetett rá s mint valami kincset, gondosan, óvatosan tette be újra a kis falitékába.

A piros tojások

Irta: Rácz Pál

Berci megzörgette az ablakot.

— Eszti! Ideje vóna má felkelni, mer a hasadra süt a nap!

A lány kidugta a fejét a muskátlik között és úgy hunyorgott a legényre.

— Régebben talpon vagyok én, mint kend! Nézzen ide, a réklím is azonmód gyűretlen.

És megfordult a legény előtt, aki egy kissé felágaskodott, hogy jobban beláthasson az üvegen át, a muskátlik között és szemügyre vehesse a lány hajladozó derekát.

— Na, hát ha fenn vagy, gyere ki egy szóra... A kútnál várlak...

Eszti boldogan mosolygott, de azért ellenkezni próbált.

— Má hogyne! Még csak akkéne, hogy a kútnál várjon... Még mit nem gondol kend? Jöjjön bé, ha beszélni akar vélem.

— Nem akarok én, csak óhajtanék.

— Ejnye, de szépen tuggya mondani.

— De csak máma.

— Úgy látom.

A legény szétvetette a lábát, kezét a nadrágzsebébe mélyesztette. Kerek, fekete kalapja mellett rozsmaring-szál libegett. A lajbijának három felső gombja szabadon volt s kilátszott a Berci fehér, sima inge. Hol a sarkára, hol a lábujjhegyére állott, úgy hogy fényes csizmája szabályosan recsegett.

Fejét félrebiccentve mosolygott be az ablakon és úgy ingerkedett:

— Ugyi félsz, Eszti? Ugyi, hogy félsz? Pedig nagy szégyen vóna, ha én most bemennék hozzátok... Husvét reggelén minden jányinak kút mellett a hejje...

Eszti bentről ellenkezett:

— Má améknek.

A legény visszafelelt.

— Annak biztosan ott, akit én szeretek!

Eszti durcásan legyintett belülről.

— Mennyen má kelmed, csapodár...

A legény nem hagyta magát.

— Oda mék, ahol szívvel fogadnak... Na, Isten algyon meg... Ha ki nem jössz a kútho, hát csak maraggy benn, mint a városi virág, améket üveg alatt nevelik... Maj keresek én másat, akit kedvem szerént meglocsolhatok... Nem a világ!... Legfejjebb két piros-tojással lesz kevesebb a zsebemben...

Ahogy beszélt, nem is vette észre, hogy Eszti már a tornácón áll, kezében vederral és csiklandósan kacagva nézi őt.

— Na, Berci, itt vagyok!... Ne gondolja, hogy valami városi virág vónék... De nem azér hozom ezt a vedret, mintha nagyon kelletné magam a húsvéti víz alá, de mer víz kell édesapámnak is...

Berci tempósan lépett a tornác elé. Ismét szétvetette a lábát és úgy kötekedett a lánnyal:

— Gyere hát közelebb! Ahun a kút, húzd meg azt a vedret!... Vagy azt akarod, hogy én húzzam meg neked, mi? Meghúdom, csak add ide... aki lelke van...

A veder után kapott, de a lány a háta mögé dugta. Nevetve ingerkedett.

— Hagyja csak, hagyja! Meg tudom én húzni magam is! Kend még beesnék a kútho, oszt a zédesannya rajtam követelné a zó egyetlen fiját...

Csókolni valóan nevetett, azzal fűrgén ugrott le a tornácra és a kút felé iramodott. Berci zsebbe dugott kézzel, lassan követte. Mint a macska, mikor már az egér hatalmában van. Mire azonban a veder leszaladt a kút-ostor végén a víz fenekére, Berci már fogta a rudat és úgy biztatta a lányt:

— Maj én felhúdom! Jobban bírom én azt!

Kettőt, hármöt lökött az ostoron és a veder a kút kávájához ütődött.

Nagy csobogással ömlött vissza belőle a felesleg. Eszti utánakapott a fülének, de már késő volt.

Berci kihúzta a kulcsot és most már ketten tartották a vedret, szemben egymással.

— Engedd el, Eszti, maj én beviszem.

A leány, ahogy így közvetlen közelről nézett szembe a legénnyel, valami kellemes bódulatot érzett. Áttetsző orrcimpái kitágultak szakgatott lehelletétől. Erősen markolta a veder fülét, de érezte, hogy a legény felfaló tekintete alatt elolvad jeges tartózkodása és ő is a húsvét reggeli napfényben boldog semmivé lesz a legény karjai között...

A küzdelem kevés ideig tartott. Az Eszti tavaszos, menekülős kacagása felverte az udvar csendjét, úgy, hogy a tarka kakas fejét büszkén az égnek emelve, éles hangon kérdezte meg:

— Kia, ko, ko, ko?

De már késő volt. A veder a szótlanul viaskodó legény kezében maradt, míg Eszti szerelmes visitással menekült a ház felé.

A tornácra azonban a föléje lökött vízkéve utólérte és ráömlött, mint az áldás...

— Na, megájjon, Berci! Eztet visszaadom hónap! Úgy éjjek, hogy visszaadom... most aztán megént ötözhetek tiszta ruhába... Hát vót kendnek szíve, ezt tenni vélem? Mongya csak?

A legény elnevette magát.

— Vót hát, mer a jány ojjan mint a virág, öntözve nő!

Aztán mindketten belülkerültek a házba. A tiszta szobában már terített asztal várta Bercit. Az öregasszony, aki az ablakon nézte a húsvéti öntözködést, boldogan képzelt vissza a harmincéves multat. Most étellel kínálta meg a legényt.

— Egyél, Berci fíjam! Igen jó sonka ez... Igen szépen kifüstöltük vót...

Eszti is biztatta:

— Most osztán egyék, amíg visszajövök, merhogy szárazba teszem magam.

— Aggya Isten egészségére ezt a húsvéti vizet!

— Aggya biz, aggya, — erősítette a vén asszony, — hanem hát ebbül a kalácsbul harapjál, Berci fíjam... Eszti sütötte, biztosan igen jól fog ízleni néked...

Csakhamar nyílt az ajtó. Eszti jött vissza. Arca kipirult a hideg víztől. Rózsaszín ruhája szemingerlőn feszült egészséges, telt testén. Kerek szőke kontyában jácint illatozott. Ahogy az asztalhoz lépett, hátul tartott két kezét előrevette és Berci felé nyujtotta.

— Itt van, la: tanájja ki, hogy mék a piros?... Azt kapja locsolásér...

Berci hamisan nézett fel a piruló lányra és tapasztalt bölcseséggel bökött rá mind a két kezére:

— Mit tanálgassam? Nekem mind a kettő kell ám!

— Jaj, de követelő kend!

És szétnyitotta a tenyerét. Két piros tojás volt benne. Berci illendően vette el.

— Köszönöm, Eszti! Mához egy évig megőrzöm...

A leány még pirosabb lett. Úgy érezte, hogy jó lenne most ennek a gondórhaju fiúnak a hajába ragadni és csupa szeretetből jól megcibálni... Aztán meg... egy meleg csókot nyomni a kis szőke bajusza alá...

Hanem Berci felállott.

— Má megyek.

— Hova igyekszik?

— Van még más hejjem is, ahol várnak.

A lány szemére szomorúság borult.

— Várják kendet? — nyomta meg az első szót Eszti.

A legény elérte.

— Na igen... Mariékho kell menni... Hiszen tudod, hogy édesanyám mennyire szíveli... őket...

A lány elnézett a kertek felé.

— Hát csak mennyen, ha jónak talájja. Húsvét van, locsolódni kell... Ez a legények dóga... Én is várok még vagy néhányat...

Ezt az utolsó mondatot már csak a büszkeség diktálta hozzá a többihez. Alig kísérté ki a legényt. És hogy mégis mondjon valami nem jót, utána kiáltotta:

— Kár vót elsőnek idejönni! Mariéknál is kezdhetné vóna...

Berci megállt a kapuban. Visszanézett a haragtól megszépült lányra és hamiskásan fenyegette meg:

— Szurós nyelved van, Eszti! Egyszer még letompítom!

Aztán átment az utca másik végére és betért Mariékhoz.

— Aggyon Isten!

A leány nehéz testét alig emelte fel a kis lócáról.

— Aggyon Isten! — felelték vissza neki.

— Egy vodret kérnék, merhogy a lovam igen szomjuhozik odakünn a kutnál...

Mari vihogni kezdett.

— Ott a veder a zajtó mellett!... Viheti kend, ha akarja!

Berci azonban nem hagyta magát.

— Már pedig úgy illik, hogy a legény szomjas lovát jány itassa meg!

Az anyja meg is toldotta:

— Ugy bizony, jányom! Ereggy csak oszt huzz egy kis vizet!

Mari elindult. Szétesett alakja majdhogyan elfogta a kutat Berci elől. A legény rázúdította a vizet. Mari állt és hagyta.

— Jujj, de hideg! — vacogta el a fogai között, azzal bement a házba.

Bercit az asszony hívta meg egy pohár pálinkára.

Mari kihozta a két szokásos tojást. Pirosat, mind a kettőt.

— Ugyi, szépek? — mutogatta előbb a legénynek.

Berci a kezébe vette és megforgatta.

— Szépek!... Majdhogyan ojjan szépek, mint ezek ni...

És előhúzta zsebéből az Esztiót kapott tojásokat.

A Mari arcára sárga irigység folyt a tojások láttán. Kézbe vette ő is és megforgatta. Aztán kicsinylően jegezte meg:

— Tojások, hát tojások!... Lehet kívülről piros, kék, zöd, vagy lila... bévülről mégis csak egyforma mind.

A Mari anyja megerősítette:

— Igazad van, jányom! Kívül bármilyen más, belül egyforma mind... sárga, meg fehér...

Mari játszadozni kezdett a tojásokkal. Berci észre se vette, hogy a Mari arca rossz lesz és sötét.

— Ugyi, Eszti atta ezeket?

Berci helybenhagyta:

— Eltaláltad!

Mari felugrott és kiment a szobából, de pár perc múlva visszatért. Ismét kezébe vette a tojásokat és nézegetni kezdte.

— Kívülről mi másféle, bévülről mind egyforma...

És mikor a legény magasra emelte a poharat, hogy tartalmát a torkán leengedje, Mari ügyes, elszánt mozdulattal kicserélte az Eszti tojásait.

Hangjából együgyű irigység rezgett ki, amikor a legényt mohón biztatgatta:

— Na, tegye el... ugyis mindegy... Kívülről bármi más, bévülről egyforma... Csirke lenne mindegyikből...

Berci elgondolkodva lépegetett végig a falun. Nem ment ki fejéből a Mariék mondása:

— Kívülről bármi más, bévülről egyforma.

És ezt el nem felejtette.

Mikor édeszülei mindenképpen Marit akarták a nyakába varrni, Berci benyúlt a komódba és kivette a piros tojásokat.

— Nézze, édesanyám: Ezek a tojások kívülről mijjen mások! Egyik sötétebb piros, másik világosabb. Lehetne olyik zöd, vagy kék, bévülről mégis csak mindegyik egyforma... sárga, meg fehér... Ha kikőne, csak csirke lenne belőle... nem kanári madár... Igaz-e!

Az öregek ráhagyták:

— Igaz!

— Ha hát igaz, kendteknek is nagyon mindegy, ha én Mari hejlett Esztiit veszem el.

És elindult az Esztiék háza felé.

Esteledett már, mikor átlépte a ház küszöbét. Eszti sápadt volt és szűkszavu.

— Mi lelt, Eszti?

— Semmi.

— De látom, hogy gunnyasztol!

— Ne törőgyön véle.

— De én törődök.

— Kár!

— MÉR VÓNA KÁR?

— Mer hogy törőgyön kend Marival!

— Mi közöm hozzá?

Eszti vadul ugrott fel és majd kikaparta a Berci szemét.

— Mi köze hozzá? Még aztat meri mondani? Hát ki atta oda a husvéti két piros tojásomat Marinak emlékébe?

Berci sóbálványá lett.

— Én soha!

— Pedig hijába tagaggya, mer Mari elmutogatta már mindenkinek... Még nekem is...

A Berci szőke kis bajusza alá mosoly gyült.

— Aha! Hát azért monták nekem Mariék, hogy lehet a tojás kívülről más mije, bévülről egyforma mind...

... És a kézfogó napján Berci mind a négy tojást az istálló falához vágta.

Eszti szerelmesen hunyorgott az eredmény láttán:

Mind a négy záp volt...

BRACHFELD

KALAP-SZALON

KALAPKÜLÖNLÉGESSÉGEK

BUDAPEST, IV., KÍGYÓ-UTCA 5.

Komédia

Kedves Barátom!

Olvasom a dán inyenc-klub elnökének az egész világon elterjesztett előadását az étkezés gyönyöreiről és eszembe jut az a régi kedves kabarédal, amelynek ez volt a refrénje: Sokat nevettem életemben, de ilyen jót még nem nevettem! Azt mondja ugyanis Rinekhaborđ úr, hogy az ételt élvezni, jó étvágygal enni, a szakácsművészet remekeiben gyönyörködni női társaságban nem lehet. Férfi csak úgy talál mennyei gyönyört egy ropogósra sült malacpecsenyében, egy gazdagon körített, ingerlően ható rumpsteakben, egy csipkés croque-en-bouche-ban és még mit tudom én milyen csodatételében a konyhának, ha férfiak közt, fesztelenül engedheti át magát az étkezés szent ihletének. A nő zavaróan hat, a nőre tekintettel kell lenni, a nő azt akarja, hogy még evés közben is foglalkozunk vele, a nő eltereli a figyelmet az előétel, a hús, a körítés, a saláta, a sütemény, a parfait, a fekete-kávé isteni ízéről és illatáról, — ne együnk tehát vegyes társaságban, hanem kizárólag magunk közt, férfiak közt.

Rinekhaborđ mester nagy inyenc lehet, de egy bizonyos: az élet megtagadta tőle a legnagyobb örömet, azt, amit egyedül a kellemes nők társasága jelent. Igazán sajnálnom kell a kopenhágai inyenc vezérét, hogy tán azt se tudja, hogy mi vonzó lehet egy szeretett nőben, aki az étkezésnek kissé tagadhatatlanul állatias jellegét a veleszületett báj varázsával enyhíti. Rinekhaborđ úr valahol messze elmaradt, olyan korba tévedt vissza, amelyben még a rogyásig megrakott asztal volt minden földi gyönyör tetőpontja és órákig tartó lakmározásba, ivásba, dárídóba fult az a közönséges, élettani szükséglet, amit táplálkozásnak nevezünk.

Azt mondja a dán főgourmand, hogy a férfinak teljes áhitattal kell elmerülni az étkezés gyönyöreiben. Százat egy ellen, hogy a vezérinyenc úr már rég túl van azon a koron, amely az étkezésen kívül más élvezetet is ismer. Nem vagyok eléggé elfogulatlan, amikor erről a témáról beszélek, mert én nemcsak hogy meg nem értem, de — őszintén utálok az úgynevezett gyomorembereket. Irtózom attól a férfispéciestől, amelyek úgy ül le a terített asztalhoz, mint egy művész a hangszeréhez, körüljártatva a szemét, mintha mondaná: ide nézettek, most jön az élvezet! A gyomoredveken túl ismerünk más nedveket is, amelyek nemesség és előkelőség dolgában jóval azok fölött állnak: a lélek és a szellem nedveit. Most persze szemembe vágják a gourmandok: nem emlékszel Menenius Agrippa példázatára a gyomorról és a végtagokról?... Hogy a végtagok fellázadtak a gyomor ellen, ellen csak fogyaszt, pusztít és emészt, de nem dolgozik, ellenben a munkát a végtagokra bizza, amelyek aztán ernyedten nyulnak el, amikor a gyomor nem kapja meg a maga porcióját... Igen ám, de azt Menenius Agrippa sem mondta, hogy a gyomor a szervezetnek az az oltári bálványa, amelyet minden földi jóval meg kell tömni. A gyomornak egyszerűen jól kell lakni. Nincs tovább.

Férfitársaságban vagy női társaságban is: ez másodrendű kérdés. Neveltség dolga, szokás dolga, izlés dolga. Lássuk csak!

Odahaza a fiú együtt étkezik az apjával, az anyjával, esetleg a nővéreivel, ha vannak. Az étkezés bizonyos ünneplés aktussá válik így a családban. Nem az étel miatt, hanem azért, mert az ebéd meg a vacsora gyűjti össze a család tagjait. Ilyenkor, két tál étel közt, mondja el az apa a hivatásában vagy mesterségében előfordult aznapi mozzanatokat, az anya a háztartás dolgairól beszél, a gyermek az iskoláról, a pajtásairól és sor kerül olvasmányok, előadások ismertetésére, ezek kapcsán a szellemi és lelki élet jelenségeire is. Aki huzamosabb időt töltött családi körben, egész életén keresztül a jellemén és a lelkiületén hordja az együttes étkezések emlékeit, sokszor valósággal az otthoni ételek régi ízén keresztül érzi az ember a multats ebben a visszaemlékezésben a gyomor

igen nevezetes szerepet játszik. Ahogy egy régen érzett illat visszalibbenése, egy rég hallott szó megcsendülése elmozdított képzetek egész láncolatát lendíti meg, épp úgy egy rég élvezett étel nevének csak a megemlítése is élénk varázsolhat egy letűnt korszakot életünkéből. Ez a korszak rendszerint az ifjúságunk, az otthon töltött szép esztendő.

A feleséges ember együtt étkezik az asszonnyal. Kellemes ez vagy kellemetlen? Férje válogatja, asszonya válogatja. Az okos asszony bizonyára nélkülözhetetlenné teszi jelenlétét a férfi étkezéseinél. Apró figyelmességei ép oly kedvesek, mint az élet közeli és távoli vonatkozásaiból vett észrevételei, amikkel az étkezést fűszerezi. Jó, jó, — mondaná a nőgyűlölő — kinek kell az ilyen üres locsogás, fecsegés? A férfi nemcsak éhesen, de fáradtan is ül az asztalhoz és legalább ilyenkor hagyják békén. Hát hiszen nem is kell egészen hivatásos nőgyűlölőnek lenni ahhoz, hogy az ember ne minden nő társaságát tartsa kívánatosnak, de viszont én azt mondom: ha jó volt az a lány feleségnek, legyen jó társalkodónak is. Mindenki olyan társalkodónót érdemel, amilyen feleséget szerzett magának.

Vegyük most kedves barátom az agglegényt vagy akár azt a fiatalabb férfit, aki nem házas. Ezek a vendéglőben, kaszinóban, kiskocsmában étkező emberek. Valóságos kasztá forrnak össze. Olyan furcsa sajátságai vannak, amik társaságban bizony fel szoktak tűnni. Messze túlmennek az izlés határain, ha itt részletesen eszetelném, mik ezek az agglegéni tulajdonságok. Asszonyok, akik harminc éves koron túl levő férfit kaptak férjül, sokat tudnának erről beszélni, de ők sem beszélnek, mert a téma — ismétlem — kényes. A „megszelidített“ agglegények közül egyet sem ismerek, aki amiatt kesergett volna, hogy az asszony egy s más kellemetlen szokást kifüstölt belőlük. És akármit is mond Rinekhaborđ úr, sokkal több gyomorbeteg szenved az ő tisztán férfiakból álló étkezőtáborában, mint a feleséges emberek között. Az egészség pedig csak van olyan fontos, mint az a szempont, hogy nőktől mentesen adjuk át magunkat az ételekben való kéjelgésnek.

És végül: a szalmaözvegyek. Azok a léháknak, könyvelőmüeknek, kikapósoknak karikírozott szalmák! Van, aki tilos útra lép, de az is meghitt kiskocsmában, nyári vendéglőben élvezi a feleség- (de nem nő-) mentes vacsorát. Aki pedig a tisztesség útján marad, mint a fejbeütött kutya kószál, nem leli helyét, mert hiányzik az asszony, az élettárs, aki élettársam akkor is, ha eszem, akkor is, ha éhezem. Rinekhaborđ úr, lám, kegyed nem is tudta, micsoda követ dobott a kútba, mikor a gyomor örömeiről beszélt. Most velem együtt száz okos ember próbálja kihúzni. De mit vitatkozunk önnel? Ön csak a gyomrának él, az ilyen gyomor pedig nem vesz be mindent, úgy-e?...
Eugenius.

Szerelem három országon át

— Regény —

Irta: Csermely Gyula

VII. Vizek és könnyek

Három nappal ezután megérkeztek Bieberfeldről Domonkyék és első dolga Gedeonnak az volt, hogy egy előterjesztésre kér engedélyt az atyjától. Ha nem untatlak, édes atyám, — mondta — akkor szeretettel arra kérek, hogy hallgass meg.

— Szívesen, fiam, — volt a válasz. — No, most magunk vagyunk, Gedeon, hát süsd el.

— Szabadságra szeretnék menni és beiratkozni az egyetemre, diáknak. Egy esztendeig vagy kettőig vegyeszetet szeretnék hallgatni. Nem fog megártani nekem, úgy hiszem, ha a katonai tudományok mellett egy kis másféle tudás is lesz a fejemben.

Domonky Sebestyén helyesléssel fogadta a tervet. — Nem csak azért helyeslem, — mondta — hanem más okból is. Most őrnagy vagy, fiam, egy esztendő múlva már alezredessé lépsz elő és mikor elérkezik az ideje, ezredessé is. Akkor jön rád nézve a ne tovább. Akkor otthagysz a szolgálatot, átveszed birtokaink egy részét és úgy gondolom, fiam, hogy a gazdaságban is előnyös, ha érti a gazda a vegyánt.

— Mindenesetre, apám. És amit megparancsolsz, megteszem, ahová állítsz, ott megmaradok, de... ha megengeded a kérdést: miért mondtad, hogy csak ezredesséig szolgáljak, hogy az ezredesség után jön rám nézve a katonai netovább?

— Azért, fiam, — felelte Domonky — mert az ezredesség után jön a tábornok és a tábornok már császári és királyi! A honvédezzredes még magyar, magyar királyi katonája az országnak, de a vezérőrnagy már császári és királyi. Azzá nem engedlek lenni, fiam! Magam is holtomig fogom sajnálni, hogy már nem mint ezredes quietáltam a szolgálatot, de hát nem ösmertem még a viszonyokat, azért volt.

Domonky Sebestyén arcán valami szokatlan pirosság lángolt, szeméből szinte pattogtak a szikrák és szája, hegyes bajusza remegett. Meglátszott rajta valami vihar-szerűleg elszabadult izgalom, mely urrá lett lelkén és testén is.

— Lehetnél-e tábornok, — kérdezte — honvédek tábornoka, császári és királyi címmel? Valahányszor aláírnád a nevedet, nem a szivedet fojtogatná valami rossz érzés? Nem nyílna-e az eszedbe a kérdés: hát olyan különleges valami egy tábornok, hogy császári és királyi lehet?! Az államtitkár, a miniszter és a miniszterelnök és sok más is, a számvevőszék elnöke például, ki mind fontosabb állású, mint egy tábornok, az még lehet magyar királyi, de egy tábornok és ha honvéd-dandárt vezet is, már csak császári és királyi lehet? És ennek is inkább csak császári, mint császári és királyi, érted? Hát mi a mi honvédségünk, kérdem? Indiai bennszülött hadsereg-e, mit csak ángliusz tisztekre lehet bízni? Hogy a honvéd-dandárt és hadosztályt nem magyar királyi tábornok, hanem császári és királyi vezényli?

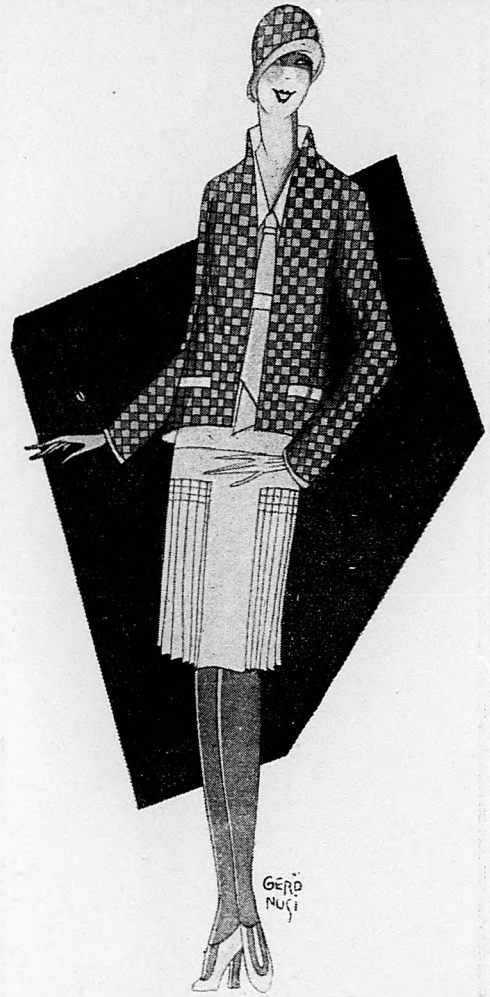
Domonky Gedeon szinte elképedt; így még sohasem hallotta beszélni atyját. De mélyében a szívének csak helyeselni tudta, amit hallott.

— Igazságod van apám, — mondta. — A tábornoki kar, mint ilyen, már nem nemzeti testület, hanem közös. Hát nyugodt lehetsz, én nem leszek tábornok. Mint ezredes fogom otthagyni a szolgálatot. De engedd meg a kérdést, apám: az, amit most mondtál, összefügg-e azzal, hogy miért tetted le altábornagyi rangodat?

— Összefügg velem, de csak részben.

— És szabad megtudnom a többi is? Lemondásod okát a maga egészében?

— Még nem mondhatom meg, Gidám. Mert magyar ember nem kritizálja királyát. Legalább amíg él a király, nem teszi meg.

Domonky Gedeon gondolkozott egy pillanatra, majd ezt mondta:

— Úgy van, apám. Magyar ember nem kritizálja királyát. Tudja, hogy a király semmiért sem felelős, de semmiért. És különben is: királyunk mindvégig nagy elismeréssel volt irántad. Az emlékezetes hadgyakorlat után is azzal bucsúzott el tőled, hogy azt mondta: Ich danke Ihnen, Herr Feldmarschalleutnant, dass Sie meine braven Honvéd-Divisionen so tüchtig geführt haben.

— Igen. Ezt mondta és így mondta... németül beszélt — pattogott Domonky és úgy jött ki ajkain a németül szó, mintha epe ömlött volna a szájából. Azután lecsillapodott, higgadtabb lett és úgyszólván minden átmenet nélkül nyugodtan megkérdezte Gedeont, hogy hát mikor öhajjt beiratkozni vegytanra? A szeptemberben kezdődő tanévre?

— Nem, — felelte Gedeon. — Már a most februárban kezdődőre akarnék.

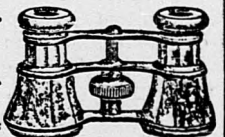
— Akkor utazzál fel Pestre a honvédelmi miniszterumba, fiam és igyekezzél nyelbe ütni a dolgot. A budapesti egyetemre iratkozol?

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsővek, szemüvegek, orrcsipeklők, Zeiss és Görz üvegekkel. Barometerek, hőmérők

— Nem arra; a bécsire inkább. Nem mintha ez különb volna a pestinél, sőt egy makulányit sem az... csak mert komolyan tanulni akarok, azért. Pesten sok ösmerősöm és tisztársam van; hol ide kellene mennem, hol oda és hol ezzel valamiben részt vennem, hol azzal. Bécsben ellenben alig ösmer csak valaki is; ott egyesegyedül a tanulásra adhatom magamat.

Mikor Gedeon elment, Domonky Sebestyén elkomolyodottan utána nézett. — Más célja is lehet, — mormolta. — Szabadulni valakinek a varázsa alól, mennél hamarabb és azért megy Bécsbe, hogy mennél messzebb kerüljön el az illető személytől. Jól teszi; dicsérem az erejét, és a maga fölött való céltudatos uralmát.

A honvédelmi miniszteriumban Pesten honorálták Gedeon kérelmét és négy nap mulva már bucsulátogatásokat tett Domonkán. Illetményeinek felfüggesztése mellett egy esztendei szabadságot kapott, külföldre.

— Most az eltökéltségem, az eröm, a magam fölött való uralom terhelő főpróbáján a sor, — gondolta Gedeon. Választhatnám a kényelmesebb utat is és kilesve, mikor mennek sétakocsizásra a hölgyek, akkor nyitnék be hozzájuk bucsúra. Itt egy leadott névjeggyel végeznék, legfőleg még bemennék az öreghez és azt mondanám: sajnálom bátyám. Kerestem a hölgyeket... add át nekik kézcsokomat, kérlek.

— De nem így teszek; kilesni valamit, nem férfiúhoz méltó eljárás. Ellátogatok hozzájuk, el én. Az én idegeim győzedelmeskedni fognak most is.

Diszbe öltözött, kardot kötött és elment. És olyan időben ment, mikor tudta, hogy otthon lesznek a hölgyek. Kodolányi Magda és az anyja.

A vármegyeháza kertjében egy kis jégpályája volt a főispáni családnak. Onnan jött épen Magda és a mozgás, a kipirultság, az életkedv és a frissesség, no meg a testhez álló graziózus kosztüm is oly imáandóvá tette, oly széppé, hogy Gedeon szíve, mikor belépni látta a leányt, egy pillanatra a leghevesebben megmozdult. Mint skatulyájában a mit sem sejtő delejtű, mikor hirtelen egy határozó mágnessel közelednek oldalról a dobozhoz.

De csak egy pillanatra mozdult, azután nyugodt lett. Aki tud parancsolni az eszének, a szívének is tud. És a legtermészetesebb hangon értésükre adta a hölgyeknek, hogy búcsúzni jött.

A főispánné sajnálkozott, de egyébként csak keveset beszélt, mert flegmatikus temperamentumú asszony volt, ki jobb szeretett hallgatni, mint beszélni. Magda vitte a szót és az idegeknek olyan párbaja fejlődött ki közte és Gedeon között, hogy mikor ez utóbbi elment, mindakettő nagy kimerültséget érzett. Öt percig tartott a párbaj, de ha öräkig vívták volna és ha legnehezebb lovassági kardokkal, akkor se kellett volna, hogy jobban kimerüljön a két bajvívó.

— Ön hát elhagyja a várost? — kérdezte Magda. Fájdalom-terjengett a szívében, mégis megszokott hangján beszélt, azon a tiszteletet parancsoló, hideg, minden érzelmén uralkodni bíró hangján. És nem úgy mondta: ön hát elhagy minket? úgy mondta: ön hát elhagyja a várost?

— El, — felelte Domonky. — Pedig nem kényszerít elmennem semmi, ámbár itt maradnom sem kényszerít semmi. Kedvem jött, hogy diák legyek, ennyi az egész.

— No, e kedv mögött alkalmasint komolyabb gondolat rejtozik. És mindenesetre katonai gondolat... nem?

— Ah, se katonai, se polgári, se semmilyen gondolat. Egy ötlet, mit a véletlen szült... s én csomagoltattam és reggel már megyek is, Bécsbe, az egyetemre visz az az ötlet.

— Bécsbe! Ez, ha úgy vesszük, már messze van, ha úgy vesszük, még itt van a szomszédban.

— A közel vagy távol fogalma nem épen a kilométerek számától függ. Az egyén és ennek érzése szerint is igazodik. Az egyiknek, a körülményekhez képest már a szomszédfalu is szívet-sorvasztó távolság, a másik még a Fokföldet sem mondja messzinek. Nekem, mivel autón megyek, négyszáztíz kilométer, se több, se kevesebb.

Igy beszéltek egymással. A megrészegítő szépségű Magda és Domonky Gedeon örnagy úr. Mindegyik úgy beszélt, hogy a másiknak az idegeire pályázzék; idegeire a szívének és érzékeny húrjaira a lelkének; úgy is lehetett az egyiknél vagy a másiknál vagy mindkettőnél is különbség nélkül, hogy megrezzentek lelkének húrjai és a fájdalom faesarta a szívet. Mit érezhetett Domonky e kérdésre: — ön hát elhagyja a várost, örnagy úr?... és mit Kodolányi Magda a válaszra: nem kényszerít elmennem semmi, ámbár itt maradnom sem kényszerít semmi. Mi hullámozhatott Domonkyban e szóra: a kedv mögött tán katonai gondolat van... és mi vibrálhatott Magdában a ríposztra, hogy se katonai, se polgári, se más gondolat. De sem a szeme, sem az arca nem árult el a másiknak

Budapest, IX,
Ráday-u. 31.
Tel. J. 366-70

Abayné

fest, tisztít

E lap előfizetőinek kedvezmény.

Munkáért el-
küldünk és
hazaszállítjuk.

egy jöttát sem; a hangjuk is rezerváltan csengett és egyiknek a keble sem emelkedett nyugtalanul. Acélos kardvívók voltak; alabástrom-szobor volt Magda és érc-szobor volt Domonky Gedeon.

Mikor Domonky Gedeon felállt, hogy véglegesen elbucsuzzék a hölgyektől, Kodolányi Magda még egy utolsó nagy összecsapást merészelt. Ezt kérdezte Domonkytól:

— Hosszabb időre megy Bécsbe? Hat hónapra, tán nyolcra is, órnagy úr?

Mire Domonky Gedeon így felelt:

— Rövid időre megyek: egy évre.

Magdát erre a szóra majd elhagyta kardvívói nyugalma. Olyan fájdalmasat vonaglott a szíve, mintha rátaposott volna, aki előtte állt. Ő hosszabb időnek kérdezte a hat hónapot, Gedeonnak meg rövid idő az egy év is!

De erőt vett a görcsön, mely folytogatta, összehúzta a szívét; nem engedte, hogy a bánat csak egy vonalnyira is görnyedtté tegye az alakját. Főlegyenesedett, mint egy lilionszál, melyről egy szélrohám levverte a sok harmatot; alakja olyan szép lett, mint egy olimpuszi istennő alakja; úgy állt oda a tiszt elé és a kezét nyújtotta feléje. — Jó utat kívánok, — ennyi volt az egész amit mondott.

És mikor kezét fogtak egymással, ez olyan volt, mintha két mágnes érintette volna egymást, de mind-egyik a másikat a maga negatív, taszító sarkával.

Domonky végre lent volt s mikor leért a szabadba és elfelé ment, felsóhajtott háromszor, négyszer is. — Győztes maradtam, — mormolta — de olyan győzelem volt ez, ez a mai, melynek én fizetem a sarcát tán mig élek. De Magda, mikor egyedül maradt a szobában, lehajtottá nehezzé vált fejét és egy könnyecseppet törölt ki a szeméből. Ez a könnyecsepp volt az az ölomsúly, mely lehúzta a fejét a keblére és az első után egy második is jött, meg egy harmadik...

... Domonky Gedeon hazavitette Domonkára podgyászát és később ő maga is hazament, hogy családjával legyen az utolsó estén. És elfogulatlanul diskurált az atyjával, az anyjával és Jókával, noha Magdára gondolt és időnként a bieberfeldi heregre is. És azt gondolta magában: milyen mély vizek is vannak a szerelmesek között! Vizek, olyan titokzatosak, mélyek, de mégis és de sokszor milyen eltérők, milyen különbözők egymástól! Az a víz, ami Jóka és a trónörökös között van, milyen más mint az, ami közte és Kodolányi Magda között van. Amaz, mint a lótoszok vize, olyan meleg, olyan hívogató, olyan poétikus és csak egy szirtféle, egy szikla van a közepén,

melynek alakja egy koronához hasonlít. Csak ne lenne ott az a szikla: hogy belégázolna a vízbe, abba az édes és meleg, abba az életető és illatos vízbe innen is, tulnan is egy-egy emberi lény és ahol találkoznak, egy forrás fakadna a habokban, az elapadhatatlan boldogság forrása.

De a másik víz, amely közte és Magda között van?! A jegestengerből táplálkozik, oly hideg és ezért nem gázol belé ő, Domonky. S aki a tulsó parton van, a leány: az sem gázol belé a vízbe. De lebegne csak egy korona a hullámokon, bezzeg átvándorolna rajtuk Magda és igyekeznék elérni azt a koronát.

Vacsora után a frissen érkezett postát nézték és ahogy Gedeon válogatott a hírlapok közt, hogy melyiket is olvassa legelőbb, egy olyan lap akadt a kezébe, melyet nem ösmert még a megszokott látásból.

Kibontotta: a Bieberfelder Staatszeitung volt.

— Elfizettem rá egy évre, — mondta Domonky Sebestény közönnnyel, de Gedeon csak kiolvasta a szeméből, mit akart ezzel közölni vele az atyja. Azt, hogy: — előfizetem a lapra, hogy hadd legyen valami mégis, ami kapesot terem Jóka és a trónörökös között.

És mindjárt a legelső számban egy napihír volt, melyben Adalbert trónörökös is szerepelt. Most legelső ízben történt hogy az „Anonima hungarica“ esedékes kamatait kiosztották öt szegénysorsú menyasszony között és a kiosztást a trónörökös végezte. (A németországi kis hercegi udvarok, nagyobb szabású dolgaik nem lévén, kicsi dolgokban is szívesen ténykednek).

A kiosztás előtt az Erbprinz egy kis beszédet mondott, melyben arra kérte a megajándékozott arákat, hogy hálával gondoljanak mindig a nemeslelkű, ismeretlen magyarra, akinek adományából származnak az összegek, amik családi fészket megalapozni és megrakni segítenek. És ha megelégedettek, boldogok lesznek, — így fejezte be a trónörökös a beszédet — akkor imádkozanak azért a nagylelkű emberért. Hogy adjon Isten neki és háza-népe, családjá minden tagjának zavartalan boldogságot és megelégedést.

És Domonky Jóka, mikor mindnyájan pihenni tértek, több képes lappal együtt a Staatszeitungot is magával vitte. És szobájába érve, kibontotta és belétemette az arcát és sirni kezdett és azt kérdezte magától, meghallgatja-e vajjon az Isten a bieberfeldi menyasszonyok imáját?

... Kodolányi Magda is sirt, Domonky Jóka is sirt, de mi mérhetetlen különbség is volt a két leány titokban sirt könnyei között: De hát víz és víz között is van különbség, hát könnyek és könnyek között ne lenne?! (Folytatjuk.)

HUMOR

Husvétii locsolás

Mivel itt a husvét,
El fogom sorolni,
Kik fognak itt nálunk
Husvétkor locsolni.

Az időjós pedig,
Jósol egy-kis felhőt,
S esővel öntözi
Meg a pesti delnőt.

Hadikölesönösök
Budot keresik fel,
S megöntözik ötet
Hulló könnyeikkel.

Milimári néni,
Kora reggel hétkor,
Megöntözi szépen
Tejünket husvétkor.

Fedák Bánkyhoz megy
S kezét karba fűzve,
Jófajta olajat
Öntöz majd — a tűzre.

Meg lesz itt locsolva
Manci, Magda, Jutka, —
Csak ő nem lesz szegény
Poros pesti utca.

HESZ FERENC.

GYERMEKEKNEK

Rothermere lord apródja

IV.

„In nem cseh vagyok, hanem magyar!”

Egy májusi délután Janika és Péterke a Kálvária alatt sétálgattak.

Lapdázó gyermekcsapat volt a mező közepén. Vidáman hancúroztak a napsütésben a virágos fűszőnyegen.

Amikor Janikáék a közelükbe értek, az egyik fiúcska elkiáltotta magát:

— Játsszunk háborút!... Cseh—magyar háborút!

Örömmel egyeztek bele mindnyájan. Ez volt a legkedvesebb játékuk, mert ilyenkor úgy érezték, hogy ők is nagyok, akik épp olyan komoly dolgot művelnek, mint a felnőttek. Meg aztán mindenik gyermek szívében égett valami az édesapja büszkeségéből, vagy fájdalom szomorúságából. A cseh gyermekek arcán ott hivalkodott a hódítók rabló gögje. A magyar gyermek homlokán, meg a szemében pedig ott borzongott az a dacos fájdalom, amelyet mindennap ott látott az édesapja homlokán, aki szótlanul viselte a mártíromság keresztjét.

A gyermekek tehát nagyon örültek ennek a játéknak. Hamarosan kialakult a két csapat: a cseh és a magyar hadsereg. A cseh fiúcskák büszkén csoportosultak legidősebb pajtásuk körül, akit vezérré választottak.

A magyar csapat vezére Berinkei Janika lett. Minden gyerek úgy érezte, hogy erre a megtiszteltetésre ő a legméltóbb. Hiszen rettenthetetlen bátorságának már egyszer tanújelét adta, amikor a cseh tanár szeme közé vágta:

— Kassa magyar város!

Hat gyerek volt az egyik csapatban és hat gyerek volt a másikban. Csak éppen a tizenharmadik gyerekkel: Lapáček Stepánnal nem tudtak mit csinálni. Ez a Stepán tót fiúcska volt, akinek az édesapja valamikor a magyar hadseregben szolgált. Elég jól törte a magyar nyelvet, de a világ minden kincséért nem akart csehül megtanulni.

— Hát Stepán, te mért nem állsz közénk? — Kérdezte a cseh csapat vezére.

A tót fiúcska csöndesen lehajtott a fejét. Nem akart válaszolni.

— Stepán, te tót vagy! A tót, meg a cseh testvérek! Neked tehát a cseh csapatban van a helyed! — csábitgatta a maga oldalára a cseh csapat vezére

Tudjátok, kis pajtásaim, hogy a csehek mindig azt hangoztatják, hogy a tótok az ő testvéreik. Anyiszor hallotta ezt a cseh csapat vezére otthon, a nagyoktól, hogy ő is megtanulta. Így akarta a cseh csapatba csatlakozni. Lepáček Stepánt, a tót anyanyelvű magyar fiúcskát.

— Stepán, gyere közénk!... Te leszel a hadsegédem! — mondta a cseh csapat vezére, hogy még nagyobb kedvet csináljon a fiúnak.

Stepán erre a két csapat közé lépett és elkiáltotta magát:

— Nem!... In nem cseh vagyok, hanem magyar!

Aztán Berinkei Janika elé ugrott és szalutált:

— Lepáček! Stepán, magyar vitéz, jelentkezni!... Mer in is magyar vagyok!

Janika átölelte a fiút:

— Tudom, Stepán, hogy te is magyar vagy!... És hogy még jobban érezd a te magyarságodat, ezentúl nem Stepán leszel a te neved, hanem István!

— Kezdjük!... Győzni akarunk! — mondta leforrázva a cseh csapat vezére.

Az egész csata nem sokáig tartott. A cseh „hadsereg” egy-kettőre megfűtött. Hirmondó sem maradt belőle.

Olyan nagy volt az öröme Lepáček Istvánnak, hogy alig lehetett vele bírni. De a legnagyobb boldogság és

kitüntetés akkor érte, amikor Berinkei Janika megfogta a kezét és így szólt hozzá:

— Derék fiú vagy, Lepáček István!... És máától kezdve te is Rothermere lord apródja leszel!

(Folyt. köv.)

Az én térképem.

A térképet ne hozd elém fiacskám!
A te térképed csúf, hamis, hazug.
A régi más volt, szebb, jobb, tagasabb és
Volt rajta tenger, erdő, hegy, rasút.
A moslami, az véző seb a földnek
Gránát szántotta mellén... bús, piros.
A régül sírva hordjuk a szívünkben,
Nem kell ahhoz se szín, se papiros.

Nézz rám és látod: hajam ezüstjében
Kárpát havának fénye visszajár,
Az Adriától kék a szemem önkre
És két karom az erdélyi halár.
Hamis halárt mutat a te térképed,
Lelkellen körző műve, semmi más,
Mit két karunk ölelni tud — miénk az!
Az én térképem nem lehet hibás

S ha mégis volna, aki nem himné el,
Vidd északra a hitvány kétkezőt,
Vezesd le délre, keletre, nyugatra,
Hol apró dombok regetegye nőtt
S vallasd a fejűt Magyarul kiált az.
— Ki vagy? — Kis Péter. Este? — Hajdu Pál
— Mit őreztek ti sok vilézek erre?
— Hát ez vóna tán a magyar határ!

Az én térképet tanuld fiacskám,
A tiedet ne hozd elém soha.
Ki mást mond néked, neved a szemébe,
Az gaz lehet, vagy roppant ostoba,
S ha bár most még a szívünkbe elrejtjük,
De beheggednek egyszer sebenk
S a régül, azt a sírvahordozottat
Kirájzoljuk mi meglásd majd megint.

Hagay Sándor.

Porbavetett rózsa

Irta: Lázár István

A gyorsvonatra várakoztak. Nyüzsgött az állomás. A fiatalember szótlanul lóbálta táskáját. A leány könnyes szemmel nézte.

— Ne menjen el, — kérlelte csendesen.

Kicsi, törékeny virág. Nagy szeme csupa megalázkodás. Arca szinte világitott az őszi verőfényen. A lelke égett ott belől...

— Megyek, — nézett a fiatalember a tovaszálló fellegekre. — Bekövetkezett...

Szépszál legény, gazdag és előkelő, de szivtelen. Megunta már és menekült.

— Mit vétettem? — tördelte a leány halkán.

A fiú elgondolkozott.

— Semmit és mindent, — felelte őszintén. — Az érzések kiégnek...

A leány valami reményre kapott.

— De én szeretlek, — mosolygott rá marasztalón. — Hogy néha kocolódtunk? Másokkal is előfordul... úgy-e szivem?

— Meguntam, — nézett szorongó arcába.

Csengő berrent, lőtás-futás, jelzett a vonat. A közönség kitérült a várótermekből.

— Ne menj el! — esengett a lány.

— De igen, — vetett rá valami vigasztaló pillantást.

— Nyugodj bele.

— Nem tudok...

— Pedig muszáj.

— Ne légy olyan kegyetlen — —.

A fiú vállat vont közönyösen.

— Mondhattam volna. azt is, hogy visszajövök... de jobb így.

A leány csendesen sirt.

— Azért gondolni fogok rád, — leste a fiú a vonatot.

— Vagy lehet, hogy meg is siratlak... de megyek. Mert mi jöhet már ezután? Csak a végső kiábrándulás. Szébb és üribb, ha megelőzzük...

A pályaudvar zsvajgott. Hangok pattantak szét a zajban, megannyi buborék.

— Ne menj el... — csak könyörgött nagy virág-szemével.

Füst vetődött az égre. Fekete fátyola szerteleng. A köszén lelke... Földszaggató robajjal futott be a gyorsvonat.

— Gusztikám! — gyúlt ki a leány szemében a rettegés. — Ne hagyj el...

— Isten veled, Ilus... — emelintette meg a kalapját. — Talán majd egyszer...

És kezét csókolt valami kesernyész elérzékenyüléssel.

— Nem engedlek! — nevetett a lány didergősen. — Nekem addad a szived...

— Szív? — húzta ki a kezét remegő tenyeréből. — Engedj. Nem kapok helyet... Majd irok

Ment vele a kocsifelé.

— Csakugyan? — tárult ki a szeme, mintha örökre

a lelkébe akarná vésné az arcvonásait. — Csakugyan elhagysz?

A fiú a hágsóra szállt.

— Nyugodj bele... — és hirtelen bement.

A leány egy vasoszlopnak támaszkodott s reszketve állt. Mindjárt összeroskad! Arca kisárgult és a karja lehullt erőtlennül. A lába kő. A szíve ki akar ugrani az ajkán, aztán lelapul, csak fáj, mintha eleven parázs enné a közepét. Mi lesz vele? A fiatalember kipillantott az ablakon.

— Gusztikám! — verdesett a pillája. — Még egy szóra...

Odament a vonat ablaka alá.

— Ne hagyj el... — nézett föl rá könnyes szemével könyörgőn. — Nem tudok egyebet mondani...

Összenéztek.

— Megnehezítéd az én helyzetemet is, — szólott le szánakozva. — Menj haza szépen...

— Nem tudok, — szikkadt ki a szeme. — Meghalok!

— Dehogyan halsz, — legyintett hűvösen.

— De igen! — gyúlt ki a szeme. — Meglátod...

Még ma. Most. A vonatod rajtam megy keresztül... Szervusz.

Állt még egy pillanatig s nézte. Aztán valami vilámlás cikázott át rajta s megindult lassan, majd gyorsabban... a jelzőcsengők már berregnek... futni kezdett a vonat irányában, a hid felé.

A fiatalember utánanézett.

— Mi az? — rezzent föl ijedten.

Ismerte. És tudta, hogy halni megy... Szürke szemében szikra gyúlt.

— Tegye, ha bolond... — mormogta izgatottan.

Ideges ráncok lepték el a homlokát. A víz tükre fodrozódik úgy. Szembogara kitágult és magába nyelte a lány rohanó alakját.

— Állj! — intett utána egy néma gesztussal.

...A vonat mindjárt indul... és ott megy a lány, ott megy a sinek mellett... Most eltűnik a hid alatt! Rettenetes! — A mozdony darabokra tépi a kanyarodónál... a kicsi, szomorú életét... És meghal a síró ajka... az a nagy, léleksugaras szeme... és a hangja, az a citerazokogás, az is elnémul... Viszi a szíve és meghal! Űzi a kétségbeesés... Igen... a vonat elvágja és összemorzsolja kicsi, hűséges szivét...

— Uristen! — rettent föl a gondolatra.

Megmozdult és elugrott az ablaktól. A vonat rögtön indul! Egy pillanat és lelépett. Utána! Vitte a lelkiismerete, a szájalom, a düh. Elrántja és megveri! De megveri... A hid felé rohant.

— Megbolondult? — néztek utána az emberek.

Futott. Lélekszakadva futott. Verte a port a sinek

mentén. Csak még ne indulna! Mindjárt... a hidfő... Rádöndült a lába és átrohant a vasháló alatt...

Sipjelzés! Visszanézett véreres szemével. Nagy, mély, vastag füstöt gomolyított a mozdony. Tü-tü... Jön a gyorsvonat!

És ott túl, a kanyarodónál — —

— Plus! — kiáltotta rekedten.

Ott feküdt a sineken. Háttal a vonatnak, hogy ne lássa... Rózsa, kit eldobtak az élet országútján s most meghal némán... vagy egy szegény, csüggedt madár, kit elhagyott a párja... és lefekszik a porba, hogy meghaljon... Ó, Istenem!

Rohant.

De jön már a gépkolosszus! Reng a sín, remeg acél-szive... A mozdony hahotáját visszaveri a hid. Még öt lépés! Hamar...

Megragadta.

— Plus!...

Az acélkigyók hajladoztak.

— Plus... az istenért! — —

De a leány visszapattant a sinek közé s fehér arcával a hid torkába meredt.

— Jön a gyorsvonat!...

Hallik a libegése, mélyen és tompán fúj, mint a közelgő vihar. A leány homlokra bűt a halál előtt. Csattog a hid, dübörög a mozdony, sühög a füstje s dübörög hahotával tör ki kéményén a gőz...

— Plus!

Nem birt vele. Átsapta két karját, két fehér pánt: ujjai göresösen mervedtek a sinre...

— Mindenható Isten — —

A mozdony kitért a hid alól. Száz méternyire lehet a száguldó ércbika... Nincs már olyan erő és hatalom, mely megállíthatná — —. Egy pillanat s letépte végső erejével a leány jobb karját a sinről, aztán a másikat... és az életöztön egyetlen villanásával dobta ki a sinpár közül s a mozgás lendületében maga is kivágódott a kanyarodón...

— Meghalni! — hörögte a lány.

Ficánkolt a töltés mellett, a kavicstáblán, mint a hal: Vissza a vonat alá! Az élete már semmi. A fiú lefogta, de csak úgy, hogy a jobb lábát nekifeszítette a sin oldalának. Reng a föld! A gyorsvonat föléljük ért — —.

Vasfergeteg! Omlik az ég is, nyög a föld, a sinek üvöltének, csavarok csiszognak, kerekék dörögnek, üt-közövasak csikorognak, ezer görzkigyó sziszeg — —. A leány ereje kiégett és ernyedten nyult el a porban. A fiatalember cipője orra fölött pedig elhúzott a kocsisor csattogó kereke, mint valami mozgó, fekete későriás.

— Édes Plus — —

A mozdonyvezető kihajolt, öklével megfenyegette őket s a gyorsvonat tovább rohant. Egy elsuhanó, szörnyű álom. Elhalt a dörgése lassan, mint valami isteni oratórium.

— Szivem!...

Az alvó csipkerózsa. A szegény porbavetett rózsza... Reszketve állt föl a fiú, arca csupa por, keze véres, ruhája rongy. Némán nézett egy pillanattig a fénylő egzekbe, aztán ölbe ragadta az alét leányt és ujjongva vitte vissza az életbe, amelynek egyetlen törvénye, legfőbb mozgató ereje, boldogsága és kárhozata a mindenható szerelem...

Boldog emberiséget!

A steglitzai tragédiával kapcsolatban egész sereg pedagógus, jogász, pszichológus, orvos dugja most össze a fejét és agyonra tanácskozzák magukat, a vádlottakat és a közönséget. Úgy kezelik ezt az ügyet, mint valami igen messzire elharapózott, általánossá vált titokzatos társadalmi fertőzést, ami most — hogy egy tragédiában kulminált — egyszerre és váratlanul nyilvánosság elé került.

Lehet, hogy Németországban ez így is van, hiszen a német ifjuság meglehetősen szabadjára éli a világát. Fiúk, leányok egyaránt és ha a gyerekek kezében el nem sül a pisztoly, akkor Németországban ezen senki sem csodálkozna. Mert az, hogy ezek a kiskorú diákok és diákleányok nyers és szerelemmel át nem szellemült ösztönöket élnek, hogy részegre isszák magukat, hogy züllenek és dorbézolnak, — az egészen „rendes” dolog; de hogy vér is folyjon, az már hallatlan. Most egyszerre sürgősek lettek az ankétek, hírlapi polémiák, tudományos fejtegetések, hogy a veszendő ifjuságot megóvják. Németország kicsit későn ébredt. Vannak női rendőrei, gyermekbíró-sága és egy esomó intézménye a fiatalok bűnözését, züllését akadályozandó. De ilyenkor látjuk csak, hogy mit érnek az ilyen intézmények, ha a szülők hagyják csupa szeretetből szabadon „élni és élvezni az ifjuságot”.

Megvallom őszintén, hogy ezt a szegény Shrantzot és a két leányt rendkívül sajnálom és ha elitélnék valakit, akkor bizony a szülőket itélném el, akár életfogytiglan is, azt sem sokallanám. Mert anya vagyok magam is és anyákkal diskurálunk, úgy-e? Akármennyire vigyázunk is, akármilyen vallásos érzést, akármilyen tisztult erkölcsi felfogást is gyökereztetünk gyermekeink lelkébe, bármennyire is ügyeljünk a feltörő és veszélyessé válható hajlamokra és ösztönökre, azért nem hinném, hogy bármelyikünk lenne oly biztos a dolgában, hogy ne reszketne a szíve, hogy a gyermeke egyszer mégis elbotolhat. Melyikünk merné azt garantálni, hogy ez a mi magzatunkkal soha, de soha meg nem történhet? Az élet szörnyű for-gatag, vérünkben száz és száz ősnék titkolt bűnét és erényét hordozzuk tudattalanul. Megannyi hamu alatt hunyorgó szikrát, ami lángra kaphat ott, attól és akkor, amikor és amitől legkevésbé várjuk. Ám mégis a legnagyobb baj egy botlás lehet csupán, ami akármilyen nagyjelentőségű is, mégis csak ideiglenes jelenség lesz, botlás és nem züllés, mint a szerencsétlen steglitzai gyermekek esetében. Itt érvényesül a szülők, respektive az anyák szerepe a gyermekek életében. Mert a minden tekintetben kifogástalan, — tehát örökkön örökké tapintattal, szeretettel és tekintéllyel örködő és résen lévő anyának a gyermeke legfeljebb megbotolhat, de el nem züllhet. Rátévedhet egy útra, amiről vissza lehet fordítani. Kaphat a lelkén egy foltot, de az a lélek még sem fog elveszni. Ezért sajnálom a steglitzai gyermekeket s ezért csukatnám be a szülőket. A gyermekek szabadok voltak, kapukulcsuk volt és pénzük is állandóan. Ki kérdezte őket: „Hová mégy? Mit teszel, ha hazulról elmégy? Mire költöd a pénzedet? Kikkel vagy? Mire vezet ez az életmódod, mit gondolsz? Mi lesz belőle, ha így folytatod?” — Nem kérdezte őket senki és ma felelősségre vonják őket olyasmért, amit jóformán nem is ők követtek el, hanem az ösztöneik, amiket a szüleik kényelmessége, butasága és romlottsága engedett elfajulni. Karl Heinrich Becker, a porosz kultuszminiszter nemrégiben azt a kijelentést tette Klebelsberg gróf előtt, aki a mi minden jelenségre szeizmografikus érzékenységgel figyelő és igazán lelkes kultuszminiszterünk, hogy az első és legfontosabb „a normális nevelés és csak azután következik a szellem és test nevelése”.

A steglitzai tragédiából vonták le a világ összes pedagógusai azt a nagyérvényű következtetést, hogy a fiatal-ságban fel kell ébreszteni és erősíteni a kötelességérzést és a felelősség tudatát. Ez a legfontosabb, ez az egyén jövője és az állam fejlődése; az egyén jövője, mert az ifjuság, ha lelkébe idegződött, hogy kötelességei vannak

és felelős mindenért, ami vele történik, már logikusan fog egyszermind szelleme csiszolására és testének erősítésére törekedni. És ha ez megvalósul, úgy olyan ideáltípusok termelődnek ki, hogy hamarosan — 2—3 emberöltő után — megkaphatnánk az ideálállamok típusát is.

Sajnos, ez ma még optimista szemszögből nézve is ötven százalékig utópia. De ha a szülők összefognak, mégis meg fog valósulni.

Hiszen nem is újkeletűek azok a mozgalmak és szervezések, amik ebben az irányban tapogatózva keresik a dekadens ifjúságunk számára az orvosságot. Így szívvel-lellekkel köszönhetjük a cserkész-szervezeteket. Ez a kitűnő angol idea, amelyik tényleg kötelességtudásra, felelősségérzésre, fegyelemre és gyors alkalmazkodásra nevel a nehéz helyzetekben is, amellett, hogy a természet iránti fogékonyságra és testedzésre is kiterjed, sokkal jobban bevált, hogysem minden további dícséretés, szószaporítás ne lenne. Itt újra megjegyezhetjük, hogy tavaly magyar cserkészeink voltak a legjobbak a világ összes cserkészei között.

Németország tovább ment. Talán éppen azért, mert érezték, hogy sürgősen tenni kellene valamit, okosan és élvezetes formában beadni a gyermekeknek azt, amit a szülők elfeledtek, vagy esetleg hibájukon kívül, idegességből, sorvasztó anyagi gondok vagy egészségi okokból nem tudtak velük elfogadtatni.

Ezek az úgynevezett gyermekvárosok, amelyek közül az első 1926 nyarára alakult meg Braunschweigban 200 gyermekkel, a másik tavaly Kiel mellett, 20 perenyire a Keleti-tenger partjától, immár 2300 gyermekkel. A költségeket részben az állam, részben a különböző egyesületek

fedezték, azonfölül minden gyermek napi egy márkát fizetett. Óriási sátor-tábort létesítettek, az asztalok, padok, fogasok a gyermekek kezügyességét dícsérték, saját kis boltjaik, műhelyeik voltak, külön postahivataluk és adminisztrációjuk, még polgármesterük is és parlamentjük is. Olvasótermük, könyvtáruk, és állandó orvosi felügyeletük. A környékbeli kisbirtokosok látták el őket főzelékkel is.

Szakadatlan okos, hasznos és kedves elfoglaltság. Az ilyen tökéletesen „felnöttesdi“ játék hallatlanul nagy hatással van a gyermek-lélekre. Mindaz a tettvágy, ami Robinson és Verne olvasása folytán geizirként fakad föl énjükből, kielégülést nyer. Megannyi kis Robinson és Grant-kapitány, aki utat tör az elvadult rengetegben, tért hódít és úr lesz. Nagyszerű dolog ez és meg lehetne csinálni nálunk is. De én tökéletesíteném. Június 15-től szeptember 15-ig tartanám a Balaton partján. Aztán létesítenék virág- és konyhakertészetet, baromfi- és házi-nyúl-tenyésztést, kis tejgazdaságot — sajt és vajfeldolgozóval, halászatot. Gyógynövénytermesztést, gombatenyésztést. Az állatanyagot a tenyésztéshez kölcsönadnák a környéki kisbirtokosok és földbirtokosok. Ki hogy képes. Ki egy-egy tyúkot, pár nyulat, tehenet s így tovább. Csak kölesön. Ősszel visszakapnák. És adnék a gyerekek mellé az orvoson kívül egy jókedélyű természetrajz-tanárt is. Aki ott állana mellettük és megértetné velük a mag csírázását, a kikelő kis csibéket, a szopós nyulauskákat, a kipattanó rózsát s a duzzadt emlőjű áldott tehenet. A dolgoz napkeltéket, a nótás, búbajos balatoni alkonyokat.

Minden gyermeknek meg kell adni a munkaterületét. Csináljon jegyzeteket, hány kiló babot, hány tojást keldött be a konyhára, kielégítő-e a termelése, mit észlelt, milyen változásokat óhajtana. Természetrajz, számtan, magyar nyelvtan, gazdaságtan, stilsztika egy csapásra. Istenem, de szép lenne! Többet tanulnának élvezve és játszva a vakáció alatt, mint az iskolaévben. A kislányok meg tanulhatnák a mosás-vasalást és szép nagy kaucukbabákon a fászlizást, fürdetést, öltöztetést, és a gyermekápolás elemeit. A babáknak nevéük lenne, nekik kellene a kelengyét varrni, sétálni vinni, főzni — esetleg a nagyoeskák írják gépen a különböző jelentéseket. És vasárnap délutánra kis színházat rögtönözni, dalárda-hangversenyt, szavaló-délutánt, babakiállítás és mit tudom én, mi minden nagyszerűt lehetne még kitalálni, ha ez az én kicsi esengő szavam eljuthatna a szíveikig. Mennyi öröm, mennyi megújulás törne ég felé a háládatos kis gyermekszívekből. Micsoda napbarnított, dolgoz egészséges lenne a nyugós városi sápkórból, micsoda új apostolait nevelhetnénk a munka százszor szent Eva-géliumának.

És az állam se sajnálja a támogatást. Hisz annyival kevesebb börtöntölteléké lesz, amennyivel többet áldozna erre a célra. Megannyi misszionáriusa lenne belébe, akik a példájukkal is megállítják a bűnt, a gyermekhalandóságot, az egykét és a lateiner-pályák érthetetlen kelendőségét és — nyomorúságát.

Az Amerikai Egyesült Államoknak a bűnözők 10 billió dollárjukba kerülnek egy legújabb new-yorki statisztika szerint. Ez az összeg kerek 60 billió pengőt tesz ki. Úgy-e szédületes szám? Az embernek belesajog a szíve. Ha ezt a summát nem bűnözőkre fordítanák, hanem ére-nyekre, ha nem a mult reménytelenségét, de a jövő reményeit istápothatnók vele, mi lenne ebből?

A megváltott boldog emberiség!

Angelotti Mária.

Florist telegraph delivery
Virágadományok közvetítése! FTD

Ha Ön rendel nálam virágcsokrot, virágkosarat vagy koszorút az Ön ismerőse a világ bármely városában még aznap megkaphatja.

HENDRICH KÁROLY, volt főhercegi virágcsarnok
Eskü-út 5. :: Tel. J. 450-18. ~ Előfizetőknek kedvezmény.

Színházi párbeszéd

Kabaré

— Mintha a kabarék alkonyáról hallottam volna valamit. Csakugyan?...

— A kabarék nem mennek jól. Ennyi az egész. Amin tegnap nevettek, ma bosszankodnak; amitől tegnap el voltak ragadtatva, azt ma leszólják, aki tegnap nagy komikus volt és az autogram-rohamozás céltáblája, ma savanyú arccal lesi, hol csillan fel egy mosoly... A kabaré változott meg vagy a közönség? Nem tudom.

— Azt hiszem, mindkettő. A kabaré már nem tud mulattatni, a közönség pedig nem tud nevetni. Hogy a kulisszák nyelvében beszéljek: nemcsak a közönség lett „skót”, hanem a kabaré is.

— Nem olyan egyszerű a kérdés, kedves öregem. Lásuk csak, mi volt a kabaré, honnét és hogyan indult el a kabaré és hova jutott. A kabaré, mint a neve is mutatja, párizsi termék. A cabaret-nak nevezett külvárosi kiskocsmákban először egy szerződés nélküli kuplé-énekes, majd egy kis trupp szórakoztatta a pohár pálinkára vagy borra szomjas párizsi munkásokat, akik minden színész-produkciót szívesen látnak. Később egy-egy kopott nadrágú, nagysörényű poéta csatlakozott a műsorszámokhoz, a Montmartre sokat megénekelt bohémjei, akik közt ép úgy volt tehetséges, mint tehetségtelen. Idővel ezeknek a kocsmá-előadásoknak híre ment Párizs előkelői és gazdagjai között és csakhamar „chic” lett a füstös lebujok látogatása. A jobb és műveltebb elemek beözönlése természetesen átalakította a kabaré műsorára. Minél divatosabbá vált az előadásokat rendező kiskocsmák látogatása, annál gondosabban válogatták össze a műsorszámokat. Élelmes kocsmárosok jönevű fiatal írókat és színészeket szerződtettek, akik — Párizs csipős nyelvéhez, mindent szellemesen „megszóló” természetéhez igazodva — a finom gúnyt, az elmés paródiát és karikatúrát iktatták műsorukba. Így született meg a kabaré stílus. A közönség elnökét ép úgy nem kímélte a kabaréköltészet, mint az ünnepelt írókat és művészeket s mivelhogy nincs hálásabb dolog a világon, mint a népszerű emberek kifigurázása, ezek a kabarék viharosan forró estéket láttak. Végül már „tout Paris” ott tolongott-szorongott a kabarék kis asztalkái körül. Párizst nem lehetett többé elképzelni kabaré nélkül.

— Csak hogy a mi kabarénk, a magyar kabaré mintha egészen más lenne...

— Igen, az indulásnál más volt. Bizonyos magyar zamat volt bene. Emlékszem még a „Tarka Szinpad”-ra, a mai budapesti kabaré ősére. Itt a franciás könnyedségű pesti sanzón mellett magyar dalokat is énekeltek. Sőt később is megtartotta a kabaré ezt a jó szokást. A műfaj Budapesten is új volt, tehát zovont. Azt lehetne mondani, hogy a pesti kabaré, amelynek Nagy Endre volt és marad mindörökké a klasszikus kiformalója, tulajdonképpen nem más, mint egy szinpadra alkalmazott, egy eljátszott vicclap. Humor, szatíra, tréfa, anekdóta, éle, karikatúra tarka egyvelegben váltakozott a műsorán. S a publikum, mely a humorisztikus lapokat rendszerint csak a képek miatt veszi a kezébe, ráeszmélt, hogy a szellem friss játéka, az ötletet szikraesője egészen mulatságos produkció. Még a százszor kinyomtatott viceket is úgy fogadta, mint valami szenzációs ujdonságot. És ne feledd el, hogy megszületett a magyar Yvette Guilbert — az utólérhetetlen Medgyaszay Vilma, aki az előadóművészet legpazarabb színeivel rakétázta körül azokat a bájos, olykor csiklandós dalocskákat, amelyekben az ember nagy szenvedélyek a vidámság aprópénzére voltak felváltva.

— Hogy lehetett ezt megenni? Én akár tízszer is meghallgatnám egy évben Medgyaszay Vilmát és Nagy Endrét és ha mindenki ezt tenné, akkor tíz hónapig nem lenne oka a kabaréknak panaszra.

— Nem is unt rájuk a közönség. Már mint az a közönség, amelyet ők ketten neveltek a kabarénak. Hanem:

a közönség megöregedett. Akik hollófürtökkel, lázadó lelkesedéssel tapsoltak nekik, ma már az ötvenedik év határán járnak. Szomorúak és fáradtak. Sokan meghaltak, még többen koravének lettek. Hja, barátom, ez a rettenetes tizenöt esztendő, ami valamennyiünk háta mögött mint valami nyitott sir tátong... Az új nemzedék pedig más iskolába járt. A szellemnek, az izlésnek, a műveltségnek egészen más iskoláit tanulta ki. Jött a mérgező amerikai bacillus: a táncféltény, a kigöbült lábak, düllélt szemek, a test duhaj kultusza. Minden második szálló és vendéglő: tánc helyiség. Tánc délelőtt és délután, tánc este és éjjel után. A fiatalság ép úgy elkerülte a komoly Műzsák hajlékait, mint a kedves, szépelemkű, művészi eszközökkel dolgozó kabarét. És a magára hagyott kabaré körül nézett s nem tudta, mibe fogjon. Mi kell a közönségnek? Az egyik úgy próbált segíteni magán, hogy híres színészeket léptetett föl egy-egy testükre szabott kis darabban, a másik egyfelvonásos boházatokot vett föl a műsorába, abban a hiszemben, hogy ez az ideges, sem mire rá nem érő közönség szívesen elmulat egy félórás produkciót. Nem mondom: jól eszeltek ki, az eredmény igazolja a kabaré reformátorait. De hova lett maga a kabaré, a lényeg, az a különös valami, amiért magunk-fajta ember minden hónapban egyszer szívesen ment ezekbe a kis színházakba?

— Én még mindig találok mulatni valót a pesti kabarén. Szeretem a kópéságukat, a csúfondároskodó hangjukat, a groteszk mókáikat... és nagyon ügyesek a fiatal színészek is.

— Szereted, szereted, de tudsz-e rajtuk úgy kacagni, mint húsz évvel ezelőtt?

— Hohó, ne felejtse el, hogy magam is idősebb lettem húsz esztendővel.

— Annál jobb hangulatba kellene hogy ringasson az lelki és szellemi táplálék, amit fiatal korodban szoktál meg. Csak hogy, drága barátom, nem azt kapod, amit régebben kaptál. Hidd meg, manapság nincs meg a témának az a benső rugalmassága, az a tiszta, nyugodt mélysége, az a megállapodott hitele, mint a világháború előtt, amikor minden úgy nézett ki, mintha örök időkre lenne érvényes. Már pedig egy folyton változó, meglepetésből meglepetésbe hurcoló, kaotikus rendnek a dolgain inkább elkeseredni lehet, mint kacagni. Valamikor, ha világbékéről beszéltek, az emberek szívből tudtak mosolyogni, hiszen köröskörül lázasan folyt a fegyverkezés. De... a fegyverek nem sülték el. Ma, ha szinpadon vagy nyomtatásban világbékéről beszélnek, akármilyen elmésen perszifaló formában, az embernek inkább sírni volna kedve, mert mögöttünk van másfél évtized vér- és könnytengere.

— Lehet, hogy így van. De akkor mért nem cserélnék hangot a kabarék?

— Próbálják azok, sőt nagyon sűrűn változtatják a hangot. De egy hangot soha, soha többé nem fognak megtalálni. Nem azért, mintha a tehetség hiányozna a kabaréíróinkból és színészeinkből — óh, ezen a téren is, micsoda pazar túltermelés van nálunk! — hanem mert belőlünk, közönségből hiányzik a hozzávaló hangulat. Ez a hang: az őszinteség hangja. Őszintén csak akkor nevetünk, ha az, aki hozzánk szól, ugyancsak őszinte. Irodalom és művészet az őszinteség őstalajából szívja az ő legédesebb nedveit.

— Mért ne lehetne ma őszinte az író? Ki gátolja ebben?

— Őszinte, az lehet. De kérdezem, milyen hatása van annak az őszinteségnek, amely nemzeti elnyomításunk, gazdasági benuktatásunk, társadalmi szétforgácsolódásunk egy-egy szomorú képét törné fel? Nem, ezek vezércikk-témák, kedvesem és parlamenti beszéd-témák, de nem a kabaré deszkáira valók. Hiába hát az őszinteség ott, ahová nevetni megyünk és ahol, ha az őszinteség szava csendülne meg, könny borítaná el a szemünket. Fájdalom, itt gyökeredzik a kedves, mulatságos, drágamultú magyar kabaré sorvasztó betegsége.

— De csak lesz egyszer másképp is...

— Oh, igen! Majd ha boldogok, elégedettek és gazdagok leszünk. Mert csak a boldogok, elégedettek és a gazdagok tudnak szívből kacagni. Ügyelő

Világosság

— Regény —

Irta Lázár István

XXXI.

Jöttek az őszi esős napok. Nyirok az egész világ! A sárgübökbek komoran nézte magát a borús ég. Vigasztalan délutánok, sugár se téved az egyhangú szürkeségbe. Állongáltak a fák a csatakos esőben, egy-egy didergő polyp. Aztán érkeztek a hegyek felől a novemberi vad, esipős, kegyetlen szelek s maguk előtt hűvös-szürke hófelhőket hengergetve, döntögették a kémények sorát. A viskók nyögtek, a kütgémekek panaszkodtak s nyikogva harangozott a szélben a vödör. Egykedvű, zord egyformaság. Csak a föld mélye vajúdott. Álmos, zavaros-szürke esőnd. Csak az iskola zsongott, mint valami tompa méhkaptár. Ó, csak vége szakadna már ennek a szomorú ősztónak! A falu és a Természet vágyódott már a szikár fagy után...

Megjött az is. Karácsonyra méteres hó borította be a falut. Nem is tudtak elmenni az aranycipellős angyalok mindenhová, csak a jobbmódú házakba kukkantottak be a szent éjszakán. Elakadt valahol Jézuska égi szekere, pedig fenyő, az nőtt elég a Kárpátokban, de mit ér, ha nincs rajta aranydió... A falu mintegy álomba merülve gunnyasztott a hó alatt.

Azok a végnélküli téli esték s azok a hideg, csikorgó éjszakák! A zügó szél bekiabál a füstös kéményen, aztán a hópelyhekkal muzsikál. Mit csináljon az ember? A föld népe szitogatja a tüzet a kormos góc alatt s tűnődve nézdel a szelelőlyukon szállongó szikrák után, ahogy fent a kémény torkában kialszik végső villanással pirinkó tűzszemük; az úrféle az olvas, ezt is keveset, inkább a harminekét levelű bibliát forgatja csendes kváterkázás közben; az öregek mesélgetnek a kandalló mellett, a fiatalok pedig cicáznak a fonóban, aztán a csönd megint elheveredik a hó tejében. A kastély is elhagyatott. Bajomyék a fővárosban telnek s végigtáncoltatják egyetlen lányukkal még ezt az utolsó szezont...

És csendes a Koszorús-korcsma is. Az emberek inkább otthon vigadoznak a sültkolbászos, májas-hurkás, káposztacikás meg karcos borral öblögetett disznótorokon. A tél legkedvesebb s legjobb hírű öröme! A paróchián is föládoztak vagy öt nagy hízót s a disznótor örömeiben a főtisztelendő apát úr ékes méltatásban s buzdó ima közt emlékezett az Úr jóságáról, hogy ime, megadta a minden-napi kenyér mellé az izes sonkát is! De ne csak a macunk kamarájára gondoljunk! Kapott az Isten zsiros áldásából a kedves, kis, szöke tanító is majd egy egész hónapra való finom, de finom porciót...

Úgy tűnt, mintha állana a munka a faluban, de úgy Vízkereszt után valamieskét megmozdult már a gazdasági élet. A jegyző kidoboltatta Pataky tanácsára: Itt az ideje, hogy a szobában tartott virágokat gondosan megtisztogassák. Tudták a szülők ezt már gyakorlatból, de jól esett a figyelem. Papiarra vetve vitték haza a tanító úr jó tanácsait, hogy ez a hónap a teljes tisztogatás és mindenféle magvetés ideje. „Sándor, József, Benedek, sázkban hoznak meleget”. Indul a szőlőmunka. Lám, tisztálkodik a macska, a tyúk a porban fürdenek s a méhek is zúgnak: szép idő várható. Gyümölesoltó Boldogasszony sugárzó tavaszt hozott...

Olyan a falu, mint a hangyaboly! Nyüzsgött és dolgozott. „Ha Szent Györgykor jól kezded, Szent Mihálykor jól végzed”. Az idő is kedvezett. Lélek és föld egyforma mohósággal vette be az elhittett magot...

Zsendül a mező, érik a kalász, virágtenger a falu, hasad a termőföld a kövérségében, virul az élet és ünnepek. Erdő-mező felujjongott és a parasztviskók szíve hálsán dobbant föl a tanító nevére. Ő adta nap-nap után a jó tanácsokat, ő biztatta és ösztökelte a falut, ő tanította helyes és okszerű gazdálkodásra. Ő hát a bőség teremője Isten után — —.

... Állott a mezőben, a ringó táblák fölött a maga kis kertjében, amit a községtől kapott. Szép a határ, de fizszer szebb és gazdagabb lesz az ő termése! Kellő időben, perenyi pontossággal munkált meg mindent, veteménygyásai szinte szétvetik a földet s gyümölcsfáin már húst kötött a zölddőlő s a meggy. Szilvafája tündéri. Szőlővenyigéi gazdagok, szépek és egészségesek. Most virágnak. Csak egy kis figyelem és szeretet kell a föld iránt és ezer hálával viszonzozza. Lám, ugyanaz a mag, mint a szomszédos földké, s bár szép a termés ott is, ám micsoda különbség! De jövőre ilyen lesz az egész határ, ha a jó Isten megsegíti — —.

Állott a mező fölött boldogan. Virágnak a falu! telken-földön istenáldás. Emelkedik a falu ősi restségéből! Mosolygott örömeiben, de most összerendezte a szőlővenyigék felett.

Mi az a nagy kék virág a tulsó kertben? Lábon járó harangvirág...

Vért egyet a szíve.

És megindult lassan, majd gyorsabban, aztán meg szinte futva ment az ingó-bingó, kék virág felé...

Megállt és átnézett a kerítésen.

... A kék virág alatt aranyló sugarak... A tanító nő megszűn' haja előcsillant a nagy kalap alól.

— Kezét csókolom...

Megijedt szegényke a veteménygyásban.

— Hozta Isten, — állott föl aztán mosolyogva.

— Mi jót csinál?

— Gyomláljatok...

— A palánkra könyökölt.

— Gyönyörű a kertje! — nézett szét a ragyogó renden.

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

80.000 sorsjegy, 40.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 egy félmillió pengő

Jutalom és nyeremények:	
1 jutalom ——— 300.000 pengő	1 nyeremény ——— 40.000 pengő
1 nyeremény ——— 200.000 pengő	1 nyeremény ——— 30.000 pengő
1 nyeremény ——— 10.000 pengő	1 nyeremény ——— 25.000 pengő
1 nyeremény ——— 5.000 pengő.	

A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 20 P

Fél 10 P

Negyed 5 P

Beszélgessünk

Irja: *Urbányi István*

— Magától tanultam...
 — Megnézhetem? — kérdezte halkan.
 — Tessék, — csillogott rá a szeme.
 Átvette magát a palánkon. A szilaj csikó ugrik úgy. A tanítónő rajta felejtette a szemét.
 Kezet fogtak.

— Mi ez a maga kertjéhez képest! — csillogott arcán a napsugár forrón és aranylón.
 — Ez is gyönyörű, — nézegette Pataky.
 — Dolgoztam is eleget... — szölt elfogódva, ahogy lehajoltak a paradicsom-bokrocskák között.
 — Leszedegette-e az apró hajtásait?
 — Le...

A nagy, piros bogycák majd lehúzták az erős karót. Továbbmentek szótlanul. A föld ereje gerjedezett a gazdag ágyásokban.

— Milyen ügyes gazdasszony!
 A leány pironkodva hajtotta le szép fejét.
 — Mi az?
 Viráglugas a tündérkert közepén. Futóka lepi el s napsávok aranylanak be zöldleveles oldalán.
 — Milyen kedves! — nézett be Pataky.
 — Itt szoktam olvasgatni nyáron...
 — És az?

Virágoltárka állott a sarkában, napkelet felől.
 — Tessék leülni... — mutatott egy kicsi lócára.
 Összenéztek.
 — Egyedül?
 És összemosolyogtak.
 — Nem férünk el rajta...
 — Dehogynem, — ült le Pataky az egyik csücskére.
 A másikra meg a lány.
 — Közeledik a vizsga is...
 — Igen...

És hallgattak a csilingelő csendben.
 — Mi az? Mintha vonatok fűtyülnének —
 — Én is úgy hallok... — figyelt a lány.
 Pataky elmosolyodott.
 — Cseng a fülem, — mondta halkan.
 — Az enyém is...

És megint összenéztek. Négy csillag bűvik elő a messzeségből... egyre közelebb... kettő kék, kettő fekete... Négyes sugaruk összelelkezik és egy lángpatakba omlik! Nő a lugas, rózsatői az égig érnek, hárfa zeng s millió pacsirta énekel... Megfogta Pataky a lány kezét.
 — Szeretlek...

Kinyílt a kék csillag esdeklőn s riadtan.
 — És Zuzu?...
 Pataky hosszan nézett rá.
 — Miért kérdi?
 A leány szeme könnybe lábadt.
 — Fáj...

S drága-jó, árva fejét a vállára hajtotta csendesen.
 — Aranykődben jártam és eltévedtem... — felelte Pataky bűnbánóan. — Emlékszel-e a kis Szabó Gyuri betegágyára? Akkor szerettelek meg. A te jó és tiszta lelkedet beragyogta az a kicsi mécsvilág...

Levélke zörrent. Gyikocska bujt elő pirinyó rögházából s kileste aranyzemével az első esőket...

(Folytatjuk.)

Ha éégig nyuló esetem volna, az égre festeném e szót: — Nagymagyarország.

*

Ha melled vered és úgy hirdeted magyarságodat, vagy ha hordó tetejéről reccegi hangod a tömegbe, hogy jó hazafi vagy, én nem hiszem el. De ha becsületes, nehéz munkád eredményét láthatom, meghatódom önzetlen szolgálaton és meglátom benned — a magyart.

*

Tele van a világ örömmel, szépséggel, jósággal, s mert éppen tele van: — nem lehet megtalálni.

*

Okos koldusnak lenni több, mint buta gazdagnak.

*

Mint tölgyfa állok szemben a méltóságos pöffeszkedővel, de a tehetséges szerény előtt — meghajtom fejem.

*

Ha nem a könyök, de a tehetség lenne az érvényesülés egyetlen útja, hova fejlődött volna már a világ berendezkedése?

Kézimunka

Rovatvezető: *Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné úrasszonyok kézimunkaüzlet tulajdonosai; Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.*

Lapunk mai számában öt kézimunka rajzát mutatjuk be kedves olvasóinknak és hisszük, hogy praktikusságuknál fogva fokozott érdeklődésre számíthatunk.

- Stor**, mérete 150×250 cm.
 Szurt sablonja . . . . . 7.— P
 Hozott anyagra rajzolva . . . . . 4.— „
 Tussorra rajzolva . . . . . 30.— „
 Készen himezve . . . . . 180.— „
- Díszpárna** szurt sablonja . . . . . 2.— „
 Hozott anyagra rajzolva . . . . . 1.60 „
 Készen montírozva, crepe de chineből vagy georgettből . . . . . 120.— „
- Vitrázs** 153×101 cm.
 Leszámítható nagytított mintalap . . . . . 2.— „
 Hozzávaló horgoló gyöngyfonal 10 deka, fehér vagy ekrü színben . . . . . 3.60 „
- Madeira** vitrázs szurt sablonja . . . . . 1.— „
- Madeira milió** 80×80 cm.
 Szurt sablonja . . . . . 2.— „
 Hozott anyagon rajzolva . . . . . 1.20 „
 Elsőrendű batísz-t-siffonra rajzolva . . . . . 3.— „
 Készen himezve . . . . . 32.— „

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt olvasóközönséget, hogy raktáron tartunk az összes kézimunkákhoz szükséges anyagokat, ú. m.:

- Gobelin mintalapokat . . . . . —.80 P-től
- Festett gobelinképeket különböző méretben . . . . . 1.50 „
- Festett kelimpárnákat, falvédőket a hozzávaló anyagokkal.
- Filét mintalapokat terítőkre, függönyökre, s hozzá szükséges gyöngyfónált horgoláshoz, 5 deka . . . . . 1.80 P
- Továbbá függöny és asztalterítőkhöz szükséges tussort, grenadint, fehér és ekrü színben, 150 vagy 220 cm. széles anyagokban 1 m. . . . . 8.50 P-től
- Mosó selymeket a legfinomabb színekben.
- Kész gobelin motívumokat, darabja . . . . . 1.20 „

Nagybecsű pártfogásukat tisztelettel kéri

Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3.

Társaságból

Halló!... Csókolom a kezeit! Méltóztassék megengedni, hogy a közelgő husvétii ünnepek alkalmából átnyújthassam jó kívánságaim szerény kis ibolyacsokrát.

Most pedig beszámolok arról, mi történt az elmúlt tíz nap alatt.

Egyik pestkörnyéki falu bírójához beállított egy úrféle és ráakarta, venni, hogy biztosítsa be a falu pénzét betörés ellen.

— Ugyan, minek az, — válaszolt a bíró, — hájszen azért vettük a Wertheim-kasszát, hogy

be ne törjenek.

— Jó, jó, bíró uram, de a betörők a Wertheim-kasszát is megfúrják.

— Azt ugyan fúrhatják, — mondta a bíró, nagyokat szíva a pipájából, — mert hogy a pénzt amúgy is itt hordom ám a kis labjaim zsebiben.

Halló... Mi hír a társaságban? Augusztia főhercegasszony és Magdolna hercegnő a francia Riviérán üdülnek. — Ugyanott tartózkodik gróf Serényi László családjával. Károlyi Imre grófék Mentoneból hazaeérkeztek.

Estélyeket és teákat adtak Herresbacher Árpádék, Babula Györgyék, Bezegh-Huszágh Miklósek és dr. Forgách Aladárék.

A székesfehérvári Lorántffy Zsuzsanna Ref. Leányegyesület március 15-ike emlékére hazafias ünnepélyt rendezett Lóza Jenőné csendőrezredes, csendőrk. parancsnok neje védnöksége alatt. Az ünnepélyen többek között előadták lapunk mult évi számában megjelent Némethy Tihamér munkatársunk hazafias darabját, melynek címe: „Lesz hazádnak szabadsága“. A díszes közönség soraiban ott láttuk dr. Zavaros Aladár polgármestert és nejét, Schönnert tábornok, dandárparancsnokot és nejét, Teller Gyula kerületi főkapitányt és nejét, Liszky pénzügyigazgatót és nejét, Tóth pénzügyigazgató-helyettesét és nejét, dr. Kövess törvényszéki elnököt és nejét, Miklós Géza ref. lelkészt és nejét, Irányi Kamil ev. lelkészt és nejét, és még sokat másokat, akiknek nevét nem sikerült feljegyezniük. Hála, köszönet és elismerés illeti Lózsáné méltóságos asszonyt e felemelő ünnepély rendezéséért.

A VI. kerületi érsek-utcai elemi- és ipariskola érdemes igazgatója, lapunk lelkes pártolója: Sille József tanítói és igazgatói működésének 25 éves jubileumát ünnepelte folyó hó 19-én, az iskola nagytermében. Az ünnepélyen megjelentek az ünnepelt előljárói, szülei, kartársai, volt tanítványai, az iskola jelenlegi növendékei és szép számú közönség. A jubiláns igazgatót szeretetteljes meleg ünnepelésben részesítették, aki már negyedszázada szolgálja szép eredményekkel a tanügyet. Az ünnepeltet üdvözlötték a Székesfőváros Tanácsa képviselőiben: dr. Horváthy Béla tanácsjegyző, Szigeti János felsőházi tag, dr. Szakál Antal biz. tag, főtisztelendő Ortway Dezső biz. tag, Pápay Ferenc prépost plébános, Wablik Mátyás tábornok, dr. Walter Károly iskolaszéki tag, dr. Csuri Jenő min. tanácsos, Rákos István kir. tanácsos, és még számosan. Az üdvözlő beszédekre az ünnepelt meghatóttan mondott köszönetet. Tiszteletére este sajtóterítékes bankett volt.

Halló... Hogy milyen ravaszak ezek a férjek, kezét csókolom, annak illusztrálására elmondom két korai szalmaözvegy beszélgetését:

— Igazán nem tudom megérteni, miért hagyod egész éjjel égve a villanyt a lakásodban?

— Ez csak azt bizonyítja, barátom, hogy te ezen a téren még tehetségtelen kezdő vagy. Mert, kérlek szépen, vedd tudomásul, hogy a feleségem ha majd hazajön Olaszországból, legelőször is a villanyzámlát nézi meg és teljesen meg lesz nyugodva, ha azt látja, hogy a villanyáram fogyasztás sok, mert ebből azt következteti, hogy minden éjjel otthon voltam.

Halló... Házassági híreket is közölhetek. Lapunk előfizetőjét, Hatfalvy Margitot feleségül vette Glosz Géza m. kir. posta-távirda felügyelő. — Ratay Mária kedves előfizetőnk, Békéscsaba és Varga K. Mihály házasságot kötöttek. Gratulálunk.

Egy drága kis angyalkának az Égbe való távozásáról őszintén szomorú szívvel emlékezem meg. Dr. Balczó Géza és neje, szül. Horváth Hedvig meleg, puha fészkéből távozott el három tavaszt alig látott csöpp Gézukájuk, drága gyönyörűségük.

...Impozáns ünnepi keretek között tartotta meg a Zeneakadémia termében gyurói Nagy Lajos, a költő pap, szerzői estjét. Kristályos lira csendült meg, midőn a kiváló költő műveit interpretálták. A szerző irodalmi munkásságának mélységét, komolyságát és jelentőségét Pakots József orszgy. képviselő méltatta.

Gergelyffy Gábor rendőrkapitány, a mély, gondolatokban gazdag poéta, legutóbb Győrben tartotta szerzői estjét. A győri közönség őszinte ovációval fogadta Gergelyffy Gábort, valamint a közreműködött Eitner Irént, a m. kir. Operaház volt tagját, Fehér Arthurt és Kubányi Györgyöt, és a nyolcéves kis előadóművészt: Winkler Lilikét.

Hangverseny híreim: Balázs Árpád magyar nótáestje április 1. — Moissi egyetlen előadóestje április 21. — Journett Marcel dalestje április 28.

Az egyik amerikai nagy filmvállalat most szerződött az első női rendezőt miss Dorothy Arnsner személyében, ki már el is készült első nagy filmjével.

Ilovszky János törvényhatósági bizottsági tag nagy apparátussal készül az augusztus 5-re tervezett országos Balatoni Kultúrnap megtartására. A megtartandó kultúrnap eseményei között jelentős szerepet fognak játszani a különböző sport-számok is. Tervbe van véve a m. kir. Yacht Klub és a Balatoni Yacht Klub vitorlásainak disz-felvonulása is.

Mielőtt a húsvéti locsolás előkészületeit megtenném, elmondom egyik kedves előfizetőm által beküldött anekdotát.

— Nagysága kérem, megtetszik engedni, hogy a völegényem vasárnap délután meglátogasson?

— Hát kicsoda a maga völegénye, Rézi?

— Azt még nem tudom, kezit csókolom, hájszen egész idegenke vagyok ebben a fene nagy városban.

Csókolom a kezeit.

Egyedülálló és pótolhatatlan a

HEILIG HARISNYAHÁZ
KAZINCZY-UTCA 7.

SHANTUNG SELYEMHARISNYA MOSÓSZERE,

mely a legrégebb kínai hagyományok és gyakorlat alapján készül és a selyemharisnyák színét, fogását és fényét tartósan konzerválja.

Tessék szerkesztőségünk útján egy
ingyenes csomagot kérni.

Selyemharisnyák kiváló finom és tartós minőségben, még az eddiginél is olcsóbb árban

HEILIG HARISNYAHÁZÁBAN
Kazinczy-utca 7.

Mit főzök?

Április 1. Vasárnap: Zöldborsóleves sült borsóakkal, kirántott bárány, szeletekbe sült burgonyakörítés, párolt alma- és szilvakompót, csokoládérolád. — **Vacsora:** Sertésmájpástétom, uborka, sajt, gyümölcs.

Április 2. Hétfő: Korhelyleves, majoránnametélt, gyümölcs. — **Vacsora:** Meleg füstölt nyelv tormával, gyümölcs.

Április 3. Kedd: Húsleves csurgatott tésztaival, főtt-hús, snidling-mártás, gombásrizs körítés, homokszeletek. (Lásd receptet március 10-iki számban.) — **Vacsora:** Borjunaturszelet, burgonyakrokot, ecetes uborka, gyümölcs.

Április 4. Szerda: Zöldségleves gerstlivel, kirántott borjuvelő, karfiolsaláta, almásrétes. — **Vacsora:** Kocsonyáshal, sajt, gyümölcs.

Április 5. Csütörtök: Paradicsomleves, paraj tükörtőjással, bundáskenyér, kávéfelfújt. — **Vacsora:** Kifliburgonya hajába főzve vajjal, sajt, gyümölcs.

Április 6. Nagypéntek: Tejszeves, halszeletek, vajas karfiolkörítés, gyümölcs. — **Vacsora:** Ostseéhering, lágytojás, körített liptói, gyümölcs.

Április 7. Nagyszombat: Spárgaleves, turóscsusza, gyümölcs. — **Vacsora:** Sonka tormával, kemény tojás, apró sütemény, vegyes gyümölcs.

Április 8. Husvét vasárnap: Galamb becsinált leves zöldborsóval, spárga vajjal, borjuvesés egybesütve, kifliburgonya körítés, fejjessaláta, jéghegy, Pischinger-tortácskák, gyümölcs. — **Vacsora:** Vegyes hús aszpicban tartármártással, sonka, pirostojás, aprósütemény, gyümölcs.

Április 9. Husvét hétfő: Tyúklevés finom metélttel, főtt hús a levesben, töltött schampignon, kirántott bárány héringsalátával, Rigó Jancsi, gyümölcs. — **Vacsora:** Hideg sült, uborka, sonka, kemény tojás, piros retek, sajt, vegyes kompót, aprósütemények, banán, narancs.

Április 10. Kedd: Gulyásleves, részeses metélt, gyümölcs. — **Vacsora:** Virsli tormával, sajt, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Április 1. Vasárnap: Zöldpetrezselyem-leves piritott zsemlyével, kirántott bárány, burgonyakörítés, párolt alma és szilvakompót, mandularétes. — **Vacsora:** Száraz kolbász, vajas kenyér, gyümölcs.

Április 2. Hétfő: Korhelyleves, burgonyametélt. — **Vacsora:** Vesevelő, uborka, délről maradt metélt.

Április 3. Kedd: Húsleves csurgatott tésztaival, főtt-hús, snidling-mártás, reszelt burgonya-körítés, alma. — **Vacsora:** Tea piritóssal.

Április 4. Szerda: Zöldségleves, darametélt, narancs. — **Vacsora:** Kocsonyáshal, rokfort vajjal.

Április 5. Csütörtök: Paradicsomleves, paraj tükörtőjással, bundáskenyér. — **Vacsora:** Burgonya héjába főzve vajjal, alma.

Április 6. Nagypéntek: Tejszeves, töltött tojás reszelt sajttal. — **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér.

Április 7. Nagyszombat: Burgonyaleves, turóscsusza. — **Vacsora:** Sonka tormával, kemény tojás, gyümölcs.

Április 8. Husvét vasárnap: Borjuvesés apró zsemlyegombóccal, borjuvesés egybesütve karfiolsalátával, dióstorta tejszinhabbal. — **Vacsora:** Hidegsült vegyes kompóttal, apró sütemény.

Április 9. Husvét hétfő: Hamishusleves májgaluskával, kirántott bárány héringsalátával, linzi tészta. — **Vacsora:** Sonka tojással és tormával, vegyes gyümölcs.

Április 10. Kedd: Gulyásleves, részeses metélt. — **Vacsora:** Körített liptói, retek, gyümölcs.

Háztartás

Veseleves A vesét jól megmossuk, hártájától megtisztítjuk és egészen vékony apró kockákra felaprítjuk és zöldséggel, hagymával, babérlevéllel főni tesszük. Ha megfőtt, vékony piros rántást készítünk, a vesével feleresztjük, ecetet, sőt és tejfelt adunk hozzá. Tehetünk bele egy kevés rizst.

Tálaláskor egy deci tejfölt adunk bele.

Séberli sonkával. (Levesbevaló). Hat deka vajat 6 tojássárgájával habosra keverünk. Adunk bele 6 kanál finomra vágott sonkát és a tojások habját és 4 kanál lisztet. Egy tejsít zsírral kikenünk, lisztelt meghintünk, a keveréket beletesszük és megsütjük. Ha megsült, kiborítjuk és szép kockákra vágjuk.

Sonkás makaroni. (Előétel.) Egynegyedkiló makaronit megfőzünk. 5 tojássárgáját, 12 deka vajat és egynegyed kgr. aprított sonkát habosra keverünk, beletesszük a makaronit s végül az 5 tojás felvert habját, 2—3 evőkanál parmezánt, kikent, morzsával meghintett formában gőzben főzzük egynegyed óráig, olvasztott vajjal leöntjük és azonnal tálaljuk. Egy negyed liter tejfölt is keverjünk bele.

Hollandi mártás. Ezen mártás spárgához, kelvirághoz, karfiolhoz igen kitünő. 7 deka vajat kissé felolvasztunk s hozzá kavarnak egy kanál lisztet s felöntjük a karfiol vagy spárgától maradt 2 deci lével, ugyanannyi tejfelt, kevés szerecsendióvirágot, külön párolt gombát teszünk bele, izlés szerint megsózzuk és elfőzzük, hogy sima mártást kapjunk, melyet külön eszészében adunk fel az elkészített karfiol vagy spárgához.

Barnára párolt savanyú-káposzta. Egy kanál zsírban egy kanál cukrot barnára piritunk. Egy fél vereshagymát apróra vágva a megbarnult cukorba teszünk és tovább piritjuk. Ha szép barna színt nyert, egy kiló megszózott és jól kinyomkodott savanyú-káposztát teszünk hozzá és gyakori keverés mellett puhára pároljuk. Ekkor meghintjük egy kanál lisztel és ezzel is egy kissé piritjük, aztán melegvízzel, vagy csontlével felöntjük, megsózzuk s főzzük addig, míg jól elvegyült. Féldeci jó tejfelt keverünk hozzá. Bármely sültől nagyon jó.

Borjuszeletek libamájjal. A borjú combjából egyenlő szeleteket vágunk, kiverjük, megsózzuk, borssal meghintjük, tojásfehérjével bekenjük és egy zsírral kikent tepsibe tesszük, minden szeletre teszünk egy kisujnyi vékonyra vágott libamáj-szeletet, melyet megsózzuk és szintén megkenünk tojással, de csak azt a felét, amelyet a húsrá helyezünk, közepére 5—6 szem zöldborsót helyezünk és sütőben megsütjük. A megsült szeleteket kivesszük, meleg helyre helyezzük, a tepsit a tűzhelyre tesszük, adunk bele egy késhegynyi paprikát, egy deci tejfelt. A húst párolt rizzsel körítjük és a levét körülöntjük.

Vagdalt hús sertésbélben. Körülbelül egynegyed kg. főtt marhahúst a levesből kivesszük, ha kihült, megdaráljuk, adunk hozzá 10 deka füstölt szalonnát kockára vágva, fél zsemlyét jól kicsavarva, gombát, hagymát, zöldpetrezselymet zsírban párolva, egy kevés beefsteak fűszert, és félretesszük. Ezalatt megdarálunk egynegyed kgr. borjúcombot, aztán porcellánmozsárban egy tojással megtörjük, egy tálba kivesszük és izlés szerint megsózzuk. A sertésbélét táblára terítjük, erre rákenjük a törött borjúhúst, erre helyezzük az első keveréket, felül teszünk egy keményre főtt tojást négybe vágva, aztán összegöngyöljük, tepsibe tesszük és háromnegyed óráig sütjük, gyakran locsolva.

„PYORRHIT“

a jelenkor legfőbb kóreléte, fogkrémje, használatával megszűnik a foghúsvadás, megakadályozza a fogképződést, a meglévő köveket oldja. A fogakat hófehérré varázsolja, a késő korig konzerválja.

MINDENÜTT KAPHATÓ,

Gyártja: **MARBERGER GYULA**
orvosgyógyászati gyára, **UJPEST.**

Szalonnával süített kappan. Vegyünk egy szép nagy kappant és ha szépen megtisztítottuk, megmostuk, sózzuk meg kívül és belül és hintsük meg borssal. Néhány szelet szalonnát kössünk rá. Egy lábosba tegyünk egy kanál zsírt, öntsünk rá két deci ecetet, tegyünk bele mindenféle zöldséget karikára vágva, úgyszintén egy fej vöröshagymát. A kappant rátesszük és egy óráig pároljuk fedő alatt. Ekkor a kappant egy másik lábosba áttesszük, a levet, melyben előbb főtt, szitán átszűrve hozzáadjuk, a szalonnaszeleteket leszedjük, tegyük a levébe és pirítsuk meg benne. Tálaláskor vagdaljuk fel és tegyük a levébe, melyhez kevés tejfölt adtunk. Ez a hús hidegen is kitünő, tea mellé aszikkal és citromszeletekkel körítve adjuk.

Tok citrommártásban. A megtisztított és beszózott tokot hagyjuk egy félóráig állni. Lábosban felolvasztunk 8 deka vaját és két kanál lisztet benne megpirítunk. Egy hagymát négybe vágunk és a rántásba forgatjuk, aztán egy kis citromhéjat reszelünk hozzá és törött borsos vízzel feleresztyük, a tokot beletesszük és puhára főzzük benne. Tálalás előtt a hagymadarabokat kivesszük, egy egész citromnak a levét beléfacsarjuk és úgy adjuk az asztalra.

Receptek

Margit-torta. 14 deka cukorhoz veszünk 14 deka csokoládét, 14 deka darált és szitán áttört mandulát, 10 deka vajat, 1 kanál zsemlyemorzsát, 8 tojássárgáját és 8 tojás habját. Legelőször a vajat, a cukrot és csokoládét keverjük össze, csak azután rakjuk bele a többi alkotórészeket. Háromnegyed óráig sütjük. Csokoládéöntettel bevonjuk.

Dr. Borsos Istvánné, Budapest.

Dió-torta. 28 deka cukor, ugyanannyi dió, 8 tojássárgája a cukorral habosra elkeverendő. A nagyon finomra törött diót hozzávegyítjük s 5 tojás felvert habját könnyedén elkeverjük benne. Lassu tűznél megsütjük és ha kihült, vaníliás tejszínhabbal megtöltjük és kívül is behúzzuk vele.

Zugschwerdt Ella, Császár.

Csokoládé-torta ingben. Öt deka csokoládét felmelegítünk, egy tálba tesszük, 5 deka vajat, 5 deka darált mandulát, 5 deka porcukrot 6 tojássárgájával habzásig keverünk. A hat tojás fehérjéből kemény habot verünk és két kávéskanál morzsával az előbbi masszához adjuk és jól kikent, prézlivel behintett formában kisütjük. Ezalatt 4 kanál barackkizt, 3 kanál porcukrot, egy kanál rumot egy tálban jól eldörzsölünk, 4 tojás habját keményre felverünk és az egészet egyenlően összekeverjük és a megsült és kihült tortát ezen habbal bevonva tálaljuk.

Özv. Funák Károlyné, Kistarcsa.

Mandula rudacsák. Tegyük gyűrődészákra negyedkiló darált mandulát, negyedkiló átszitált cukrot, egy citrom reszelt héját, kis kávéskanál fahéjat, egy egész tojást és egynek csak a sárgáját. Összegyúrjuk, cukrozott táblán kétfoknyi vastagra kisodorjuk a tésztát, rudakra vágjuk és citrom levéből, cukorból és fél tojás fehérjéből jeget készítenk, a tésztát bevonjuk vele és langos sütőben megszárazítjuk.

Strobel Erzsébet, Bakonybánk.

Margit-csók. Egynyolcad kg. törött cukor, egynyolcad kg. nagyjában törött héjasmandula, egynyolcad kg. mazsola, 10 szem szegfűszeg és egy szál fahéj megtörve, egy citrom vágott héja, két tojás fehérjével jól összegyúrandó. Végül kiflimorzsát vegyítünk hozzá, hogy halmocskákat formálhassunk belőle. Rendes tűznél sütjük. Közepére meggyelkvárt tehetünk. Igen izletes.

Zugschwerdt Ella, Császár.

Linzi pereg. 10 deka lisztet, 7 deka vajat, 35 gramm cukrot, citromszagot és egy tojássárgáját kézzel összegyúrunk, a tésztát kis darabokra metsszük és azokból pereceket formálunk; ezeket tojással bekenve és darabos cukorba vagy mandulába mártva, pléhen kisütjük.

Dr. Magyarossy Sándorné, Kispeszt.

Narancsjég-szelet. Tizennégy deka vajat 14 deka cukorral habosan elkeverünk, majd 2 egész tojást teszünk bele és 4 deka tisztított mazsolát, törött vaniliát és kevés citromlevet keverünk 14 deka liszttel együtt hozzá. Ezt a masszát ujjnyi vastagon elsimitjük a formában, tetejét megkenjük tojásfehérjével és meghintjük héjazott, darált

mandulával és szép világosra sütjük. Kiborítjuk s óvatosan visszaborítjuk egy másik kis deszkára, hogy a mandulás fele legyen felül, és narancsjéggel bevonjuk.

Almássy Jánosné, Debrecen.

Kapucinus kenyér. 17 deka cukrot, 14 deka sűteménymorzsát, 14 deka lisztet, 14 deka kettévagdalt barnamandulát, kevés fahéjat, szegfűszeget és citromhéjat két tojással deszkán összekeverünk, egy szelet csokoládét reszelünk hozzá és az egészből kemény tésztát készítve hosszúkás kenyeret alakítunk, tojással megkenjük és lassan megsütjük; ha kivettük, citrom-mázzal bevonjuk és vékony szeletekre vágjuk.

Zugschwerdt Ella, Császár.

Tanácsot kérnek

Kérem kedves olvasótársaimat, szíveskedjenek felvilágosítást adni, hogy a visszértágulást injekcióval lehet-e elmulasztani és meggyógyult-e már valaki olvasótársaim közül ily módon? Szíves válaszukat kéri, üdvözlettel „S. K.“

Kérem kedves olvasótársnőimet, kik fogycikrát tartotak, mit használtak és értek-e el eredményt? Magam is szeretnék kövérség ellen valamit használni, és erre vonatkozólag kérem szíves tanácsukat, mert az újságokban hirdetett teákhoz stb. nincs bizalmam. Szívességgükért halás köszönetet küld: „E. Miklósné“.

Lapunk mai számához csekkeket mellékelünk mindazon kedves előfizetőink részére, kiknek előfizetése lejárt, és tisztelettel kérjük, szíveskedjenek az előfizetést megújítani, hogy lapunkat továbbra is akadálytalanul küldhesük. Teljes tisztelettel a Kiadóhivatal.

Szerkesztő Uram! Katonaasszony vagyok és már ezért is igyekszem röviden, minden kertelés nélkül előadni mondókámat. Az uram otthon felejtette a zsebkendőjét. Hogy, hogy nem, véletlenül kezembe került és feltűnő illata gyanússá tette, de nemcsak az idegen illat ejtett gondolkodóba, mert amint rápillantottam, majdnem sóbálvánnyá váltan állapítottam meg, hogy valóságos karmín ruztól színezett a zsebkendő. Én ajakfestéket soha nem használok. Most azon gondolkozom, mitől, illetve kitől ered a ruzs áruló nyoma? Gondolhatja Szerkesztő úr, hogy e dolog idegesít, mert már régebb idő óta figyelem, hogy az uram gyakran indokolatlanul elmarad az otthonról. Borzasztóan ideges vagyok, kérem, nyugtasson meg. „Százados felesége“.

*

Nagyságos Asszonyom! Ne tessék „borzasztóan“ idegesnek lenni, mert erre egyáltalán nincs oka. A százados úr, — mint leveléből megállapítjuk, — ügyes tréfát eszelt ki, hogy Nagyságos Asszony érdeklődését maga iránt még fokozottabban felkeltse. Lehet, hogy féltékenynyé akarja tenni. Csakhogy mi átláttunk e ravasz machináción és azt tanácsoljuk, hogy be ne ugorjon, sőt tegyen úgy, mintha észre sem vette volna az otthon felejtett zsebkendőt. Rövidesen meggyőződik, hogy a százados úr e tréfát nem ismétli meg. Esetleg a lap olvasása közben, mint egészen véletlen felfedezést, mutassa meg neki e választ, melyen, mint érdektelen, Nagyságos Asszony is jót mulatott. — Szív. üdv. a Szerk.

Üzenetek

Lapunk mai számában közölt keresztretjvény megfejtési határideje április 20. Jutalma ugyanazon öt nyere-mény, mint az előző számban közölnél volt.

Engedje meg, kedves Szerkesztő úr, hogy a „Pax“ jel-ige alatti üzenethez én is hozzászólhassak. Ugyanis én azt tapasztaltam, hogy a hallgatók fegyverével nem mindig lehet a férfiak indulatain uralkodni. Az ajánlott módszert alkalmaztam én is, de a hallgatásom nem eredményezett mást, minthogy férjem hirtelen lobbanó természete napjában többször megismétlődik. Lehet, hogy a hallgatással elérjük, hogy a vihar hamarabb csendesül el, de hogy többé soha ne ismétlődjön meg, arra nem elég hatásos szer. Csak ezt akartam mondani. Üdvözlettel „Egy előfizető.“

„T. M. B., főhadnagy.“ B. címe hiányában ez úton értesítjük, hogy előbb küldött költeménye már ki van szedve és a most küldött „Megindulok“ című verset is hozni fogjuk. Szíves türelmet kérünk. Üdv. a Szerk.

„Egy hű olvasó.“ Hogy milyen keretek között tartásuk meg az eljegyzést, mi a körülményeik ismerete nélkül nem tudjuk megmondani. Lehet szűkebb családi körben megtartani, vagy szélesebb körű ismerőseik bevonásával. Minden a pénzügyi résztől függ. A vacsora állhat előétel, sütek, tészták, torták, párfék, borok, feketekávé, likőr, stb.-ből. Mindezek összeállításához recepteket lapunkban méltóztat találni. A menyasszony még az eljegyzés előtt, mikor ezt elhatározták, látogatást tehet völegénye szüleinél. Üdv. a Szerk.

„Zalaegerszegi előfizető.“ A zsíros arcból ápolásánál első teendő: esteli és reggeli mosakodásnál langyos vizet használni, melybe 1—2 kanál boraxot kell tenni. Csak neutrális szappant használjon, ezenkívül gőzölés és massage és este lefekvés előtt fél % kénes és fél % szalicilozos vazelinnel bedörzsölni és a kenőcsöt reggel olivajolajos vattával letörölni és csak azután mosakodni. Pudert lehetőleg ne használjon, mivel a zsíros bőr igen érzékeny. A zsíros arctörtnél majdnem mindig előfordul a pattanás, ezt gőzölés után ki kell nyomni. A púrosokat csak akkor lehet (maximum 75 %-ra) összehuzni, ha a bőr még rugalmas, amit egy jól összeállított toilette-cettel lehet elérni ami egyuttal zsirtalanít is. E gyógykezelést azonban házilag nem lehet elvégezni, mivel nagy gyakorlatot és hozzáértést kíván. Ezzel a kezeléssel kozmetikus-hoz kell fordulni. Andrássovich I.-né.

„Falusi tanítónő.“ A pulykák tenyésztése nagy utánjárást, gondozást igényel, különösen addig, míg fején a bibirossók kinőnek. Védeni kell őket úgy a hideg légáramlattól, mint esőtől és forró déli napsütéstől. Nem szabad harmatos fűre terelni, vagy eső után kihajtani, sőt a kavicsos út és legelő is megárt nekik, mert megfáznak és lábuk meghül. Egy hetes korig egyáltalán nem lehet szabadba kiereszteni, hanem közep hőmérsékletű és padlózott, homokkal behintett kamrában kell tartani. Tíz napos korukban kiszoktatjuk, eleinte csak délelőtt 1—1½ órára és délután is csak ugyanannyi időre. A következő napokon fokozottan mindig tovább és tovább tartjuk kint. Nyolc-tíz hetes korában a pulyka érzékenysége megszűnik és ettől kezdve a legedzettebb apró baromfi. A pulyka etetése is igen körülményes, mert a kis pulyka igen ügyetlen, ezért tyúktojást is tesznek a 9-ik napon a pulyka alá, hogy a kis csirkék a kis pulykákkal együtt keljenek ki. Az eleven kis csirkék mostohatestvéreiket megtanítják enni, csipegetni. A kikelt kis pulykákat elveszjük az anyja alól és ruha között meleg helyen tartjuk, míg a többi is kikel. Első nap nem kapnak semmit, a második naptól kezdve 2—3 hetes korukig minden nap reggel éhgyomorrra kapnak a szájukba egy szem magyar borsot és a lábaikat tiszta spirítuszba mártjuk. Egy-két nap mulva adunk nekik főtt tojást (8 pulykára 1 tojás elegendő), 2—3 hetes korukig kapnak tejbe főtt köleskását jól bepaprikázva, csalánt, salátát, hagymaszárát vagy lucernát apróra vágva, amit belekeverünk a köles közé. Később köles helyett kaphatnak

árpa- vagy kukoricadarát vízzel forrázva, (fontos, hogy forrázva legyen és nemcsak hideg vízbe bekeverve, mert a pulykák felfúvódnak tőle) és szintén zöldtakarmányt vágva és adva közé. Nyolchetes korukban kijön rajtuk a bibiross, de mentül jobban tápláljuk, annál hamarabb keresztül-essenek e változáson és annál edzettebbekké válnak. A kezdetén minden két órában pontosan etetjük, később fokozatosan ritkábban, úgy, hogy 8—10 hetes korukban már csak háromszor-négyyszer kapnak napjában enni. Ha tíz-hetesek elmúltak, hozzászoktatjuk őket a szemhez és mindennap több búzaesut vagy árpát keverünk a forrázott dara közé. Nyolc-tíz hetes korukig vizet nem kapnak, hanem tejjel, savóval és aludttejjel itatjuk napjában kétszer-háromszor, később azonban már kaphatnak vizet. A pulykát ajánlatos kukoricával, napraforgómaggal vagy zabbal etetni, de mindig csak annyit adni nekik, amennyit felesznek és ne legyen mindig előttük az étel. Ha tálrola jár, kevesebb szemet adunk, mert itt is, ott is csipked, bogarász, gyünölesösökben és szőlőkben szeret lenni. Ügyel-nünk kell arra is, hogy az apa- és anyaállat ne legyenek rokonok vagy testvérek, mert akkor szép pulykákat minden fáradság dacára sem tudunk tenyészteni. A tenyész-ido alatt úgy az apa-, mint az anyaállatot zabbal kell etetni. A pulyka tenyésztéséhez nagy türelem és szeretet szükséges, de ha e kettővel rendelkezik, az elért eredmény hálásan fizet. Szívélyesen üdvözl Sch. Jolán, Győr.

„Gizella.“ Több „Gizella“-csárdás zenéjét ismerjük, méltóztatnék a zene íróját megjelölni. Szív. üdv. a Szerk.

Szülőkhez intézem felhívásomat, kiknek szándékuk gyermeküket minden tekintetben megbízható helyen, feltétlenül uriasaládnál a nyár folyamára elhelyezni. Csekély díjazás ellenében, május 15-től elfogadok 2—3 feltétlenül úri nevelésű 5—8 éves gyermeket nyaraltatásra, kiváló le-vegőjű vidéken, kellemes, tágas otthonomba, közel a fővá-roshoz. Gyermekét bárki a legnagyobb nyugalommal ad-hatja kezembe. Szerető gondoskodással veszem őket fel-ügyeletem alá. „Gyermeknyaraltatás“ jelígyével ellátott leveleket a kiadóhivatal továbbbit.

„Mária.“ Dr. Zimmermann, szegedi orvos, speciális gyógymóddjával bámulatos eredményt ér el. Családunkban és ismerőseink körében sok súlyos esetet gyógyított meg. Tessék a legnagyobb bizalommal hozzáfordulni. Kis leá-nyom most volt lent három hónapig kezelésben s hála Isten-nek, teljesen meggyógyult s most a nagyobbik van lent, az is már lassan rendbe jön. Szívélyes üdvözlettel

Sánta Antalné k. é. tanácsos felesége.

„Mária.“ Kedves előfizetőtársom, meleg szívvel aján-lom Önnek, hogyha szükséges, bizalommal forduljon dr. Zimmermann orvoshoz, mert ha még nem késő, feltétlenül meggyógyítja. Én az orvos iránti nagy tisztelettel ajánl-hatom Önnek, hogy okvetlen keresse fel. Üdv.

Kovács Ignácné, áll. tanítónő.

„Mária.“ Igaz, hogy engem dr. Zimmermann szegedi orvos új gyógymódjával nem tüdőbajból gyógyított ki, hanem éveken át gyöttrő fejfájásból, de nála sok tüdőbeteggel találkoztam. Zimmermann Vilmos dr. nagytudású, lelkiismeretes ember, aki már sok embertársának adta vissza egészségét.

„Hámor“

„Elmaradt“ és „Gyöngyi.“ Vegye meg Méhes: *Társalgó* című könyvét, kapható a Kultura-könyvkereskedésben, Teréz-körút 5. Ára 4.50 P.

A XX. m. kir. osztályorsorsjáték április 14-én kezdődik. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer. A nyeremények összege több mint 6 millió pengő, melyet azonnal készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 pengő nyerhető, jutalom 300.000 pengő, főnyeremény 200.000 pengő, ezenkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb. Nyeresési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságban leli magyarázatát ezen intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. Sorsjegyek az eddigi áron: egész 20 pengő, fél 10 pengő, negyed 5 pengő, nyolcad 2½ pengő, az összes árusítóknál kaphatók.

„B. F.-né.“ Nagyon kedves Nagyságos Asszonyom öszinte kérdése s miután kételkedik helyes beosztásában, melyet háztartása vezetésénél követ, legyen szabad nekünk néhány gondolattal segítségére lennünk, bár azt hisszük, mint tökéletes háziasszony, ismeri azokat és nem tudunk újat mondani. Mi úgy képzeljük a helyes beosztást, hogy a nap minden órája jelzi azokat a kötelességeket, melyek a háztartás rendbentartását előírják, amiktől nem lehet eltérni már azért sem, mert a következő órában más teendők várnak a háziasszonyra. A legideálisabb a 8 órai munka, 8 órai szórakozás és 8 órai pihenés szerint való elrendezése dolgainknak, amit talán éppen a háztartásban lehet a legkönnyebben megvalósítani. Azt feleslegesnek tartjuk leírni, hogy melyik órában, milyen teendő vár a jó háziasszonyra, mert ez a napszaka szerint adódik és nem cserélhető össze a jó háziasszony a déli 12 órára előírt teendőit a reggeli 8 órára jelölt elfoglaltságával. Hogy a háztartás vezetésére beosztott időben zavarok ne merüljenek fel, egyik legfőbb tényező, hogy mindennek meg legyen a rendes, szokott helye s ha onnan valamit elvettünk, azt a használat után azonnal oda visszategyük, mert „rend a lelke mindennek“ és csak ezen fordul meg, hogy valaki igazán tökéletes és jó háziasszony legyen. Ha úgy osztjuk be időnkét, hogy a munkára számított 8 óra alatt valóban munkálkodunk, akkor feltétlenül jut idő szórakozásra és pihenésre is. Szív. üdv. a Szerk.

„Márta.“ Szívesen vesszük, ha a második félévi előfizetési díj beküldése alkalmával méltóztat a differenciát beküldeni. Sok köszönet a lelkes pártfogásért. Meleg üdvözléssel a Szerk.

Mélyen tisztelt előfizetőink!

Tisztelettel értesítjük, hogy lapunk előfizetési díját a féléves és éves előfizetésnél a súlyosan emelkedett papír- és nyomda-árakra való tekintettel, kénytelenek vagyunk egy-egy pengővel (fél év 10 P, egész év 18 P) felemelni. Nem szívesen vesszük igénybe igen tisztelt előfizetőink anyagi áldozatkészségét és bár már az év elején küzdöttünk az emelkedések okozta drágulással, hittük, hogy hosszabb időre elodázhathatjuk és kitolhatjuk az előfizetési-díj felemelését. Sajnos, lapunk kivitele és nívója érdekében, — melynek fokról-fokra való emelkedését igérjük és garantáljuk, — az egyedüli segítő-eszközt igénybe kell hogy vegyünk és tisztelettel kérjük mélyen tisztelt előfizetőink további megértő támogatását. Az előfizetési-díj emelésénél tekintettel voltunk a mai súlyos viszonyokra és mikor ez mindössze napi negyed fillért jelent, bizalommal reméljük, hogy lapunk támogatói legmesszebbmenő megértésével és méltánylásával találkozunk.

Nagyrabecsült jóindulatu pártfogásukat kérve, vagyunk teljes tisztelettel

a „Magyar Uriasszonyok Lapja“
kiadóhivatala.

„Egy előfizetőnek.“ A szappan főzése alkalmával tegyünk hozzá körül 1½ kg. közönséges mosószódát is, ezzel elérjük, hogy használatkor kitünően habzik. Likőr- és rumkészítési receptekkel úgy a Zwack-, mint a Gschwindt-gyár szívesen szolgál, ha az alkoholt onnan vásárolja. Üdvözléssel L.-né, Budapest.

Hálás és meleg üdvözléssel küldünk mindazon kedves előfizetőinknek, akik lapunkra felhívták ismerőseik figyelmét és lelkes pártfogásuk kapcsán lapunk előfizetői tábora új, kedves barátokkal gazdagodhatott. Borsos Antalné, Dr. Bognár Eleké, Belényessy Jánosné, Czabay Margit, Császár Gyözőné, Dénes Ivánné, Érey Olga, Fehér Józsefné, Hauser Ilus, Kasza Marika, Kertész Lajosné, Kovács Lydia, Kocsis Jutka, Notheis Antalné, Novák Gizella, Niederkirchner Annus, Oswald Jenőné, Rozmann Lajosné, Ifj. Reviczky Istvánné, Sikorszky Ferencné, Seress Istvánné, Szabó Hermin, Szvoboda Ferencné, Vákits Györgyné. Szív. üdv. a Szerk.

„N. F.-né.“ A vörös bor (Sherry brandy) receptje: Egy liter jó vörös bort, lehetőleg burgundi, fél kg. kockacukor, fél rud vanília és borsószem nagyságú citromsavval jól felforralni, ha kihült, 3 deci szeszt beleveggyíteni, leszűrni és üvegekbe eltenni. Mentől tovább áll, annál jobb, ez a likőrök jóságának a titka. H. L.-né. H. L.-né. H. L.-né.

„Fiatall mama.“ A baba fürdőkádja lehetőleg porcelán-, fém- vagy gummifürdőkád legyen, mert a fakádak nem tisztíthatók eléggé, a festék lereped és nem fertőtleníthető úgy, mint szűksége. A fürdőkádba a fűrésztés alkalmával piszkos ruhadarabot tenni nem szabad. A baba feje alátámasztására tiszta pelenkát használjunk és a baba kádját semmiféle más célra, mint fűrésztés, ne használjuk. A víz, amit fűrésztés céljára használunk, teljesen tiszta legyen. Az első félévben 35 C° = 28 R fok meleg legyen a víz, a félév eltelté után 34—33 C° = 27—26 R fok a fűrésztő víz melegsége, ez utóbbi inkább meleg nyári időben. Csak kézzel való hőmérőzést nem szabad alkalmazni, mert a baba egészségét veszélyeztetjük a melegebb vagy hidegebb fürdő által. A fürdővíz fokának megállapítása akkor kell hogy történjen, mikor a hőmérő lesz a vízben bent van, mert ahogy kivesszük, a higany leszáll. A baba fűrésztése csukott ablak és ajtó mellett történik, sőt az alatt az idő alatt senkinek se engedjük meg az ajtót nyitni. Szív. üdv. a Szerk.

„Érdeklődő.“ „Már a férfiak is“ című cikket, mint megállapítottuk, dr. Reiszky Károly ügyvéd, VIII., Szentkirályi u. 2. írta.

„30 éves.“ Szerkesztői üzenetekben levelére nem válaszolhatunk, kérjük címét közölni, hogy rendelkezésére lehessünk. Üdv. a Szerk.

MEINL
UJTERMÉSŰTEA

QUEEN'S BLEND

a legnemesebb aranylevelű fajták (Golden tips) keveréke. A legfinomabb Darjeeling erőteljes ízével, gyönyörű sötét felöntés. Kb. ¼ angol font 4.40 P

Ingyenes hirdetések

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianók részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrassy út 15.

Tisztelettel közöljük, hogy e rovatban foglaltakért semmiféle felelősséget nem vállalunk, mert részünkről csak szívességgel, hogy előfizetőink közleményeit e helyen megjelentetjük. Tisztelettel a

Magyar Uriasszonyok Lapja szerkesztősége.

Kérem előfizetőtársnőimet, ha ismerőseik körében komoly leány perfelt szabást és varrást elsajátítani óhajt, hozzám tanulónak ajánlani sziveskedjenek. Komoly lányok ajánlkozását kérem. Izabella-u. 52., I. em., 16.

Jobb családból származó, gyermekekkel jól bánó fiatal leány hosszabb bizonyítványokkal kisebb gyermekek mellé ajánlkozik. Fizetési igénye havonta 48 pengő. Címe: Paor Piroska, Barabás igazgatóéknál, Budapest, VIII., Kistemplom-utca 11.

Keresek 2 szobás, hallos vagy 3 szobás komfortos napos lakást július, esetleg augusztus elsejére a Horthy Miklós-út közelében. — Keresek a szünidőre megbízható, németül jól beszélő urileányt, aki kellemes nyaralás fejében 13 éves leánnyal foglalkozna és nagyobb fiamat is tanítaná németre. Maczelka Gáborné, Szeged, Szt. Mihály-utca 9. szám.

Megvétele keresem a Magyar Daltár IV., V. és VI. jókaban levő szövegkönyveit. Megjelentek Győrben, Hennicke Rezsónél. Esetleg teljesen új, keménykötésű Bartalus-féle Zongoraiskolát adnék értük. Cím: Hunyadi Nándorné, Szombathely.

Ügyes, szorgalmas leányt keresek, aki minden házimunka végzését vállalja és a gyermekeket szereti. Cím: Solti Lászlóné, Budapest, V., Markó-u. 13., IV. em.

Cigányosan tanítok zongorázni magyar népdalokat művészi futamokkal, kotta nélkül. Felnőtteknek legjobb módszer, gyors és biztos eredmény. Ugyanitt kottából, akadémiai módszerrel, külön tanítás. Cím: Császár Mária zongoratanítónő, I., Orbánhegy úton, Tóth Lőrincz-u. 28.

Grádóban, olasz tengerparton, a „Villa-Iris“ penzió, magyar uri családok otthona, április hó közepétől nyitva. Elismert elsőrangú magyar konyha; e lap előfizetői számára 20 százalékos kedvezményt nyújt és fiatal leányokat is elfogad gondos felügyelet mellett a tulajdonosnő: özv. Gschaider Lászlóné, télen át Békéscsaba, Gyulai-út 3. sz. alá címzendők az érdeklődések.

Szödligeten családi ház, mely áll egy szoba, konyha és éléskamrából, nyárra vagy egész évre kiadó. Május 1-én beköltözhető. Érdeklődni lehet köznapokon Budapest, VI., Frangepán-utca 6., II. em., 31.

173 öles telek Lejtő-út elején közművekkel, szép barackfákkal, családi ház építésére alkalmas, eladó. Cím: Hoffer, VIII., Nap-utca 28., földsz. 1.

Perfekt német tanárnő címe iránt érdeklődöm. Ajánlatot kér: Schätz Lipótné, VIII., Práter-u. 47.

Nagyothallók minden vágyát kielégíti a **SIEMENS-PHONOPHOR.** Ezt a kis készüléket — mely a hallást még a legmakacsabb esetekben is a legtisztábbá teszi — áldják mindenfelé. Egyedüli főlárúsító helye: **Magyar Gyógytechnikai Ipar R.-T.,** Budapest, VI., Andrassy-út 28. Díjtalanul bemutatják, próbálja meg.

BAJUSZKÁJÁT

és alkalmazatlan hajszálait nyakán, karján és arcaán önmaga a legegyszerűbb módon könnyen és fájdalom nélkül eltávolíthatja bevált szőrvesztő szeremmel, 6 pengő előzetes beküldés ellenében egy teljes kezelésre elegendő adag börtentve. **Kosmet-Labor, W. Eckhardt,** Augsburg II/103. (Bayern) Ravenspurgerstr. 12.

Nyarlók részére lakások: egy- és kétszobás, mindkettőhöz konyha, bútorozva kiadó Rábakeszthelyen. Hegyes, tisztalevegőjü erdős vidék, nagy kerttel; a Rábastrand 10 perc. Mérsékelt ár. Özv. Karácsony Zsigmondné, Szentgotthárd, cukrárszda.

A háztartásban, magyar, francia konyha vezetésében perfect, fehérneművarráshoz, kézimunkához értő nő címe megtudható: Sály Istvánnétől, Abapuszta, u. p. Nyiradony (Szabolcs-megye).

Olasz urileány leckeórákat ad. Vercelli Lydia, Budapest, Mozsár-utca 7., földsz. 3. Délután található.

Intelligens özvegy úriasszony, penzió vezetésére, vagy uriháznál házvezetőnői állásra, esetleg anyahelyettesnek ajánlkozik.

Arauyéremmel és állami oklevéllel kintuntetett tenyészetből Rhode Island és Plymouth keltető tojások kaphatók, darabonként 80 fillér. Turiet Lajosné, Rákosszentmihály, Mária-u. 5.

Keresek megvétele használt vagy javítást igénylő keltető gépet és tojást tartó szekrényt. Értesítést, gyártmány, nagyság és ár megjelölésével kérek. Turiet Lajosné, Rákosszentmihály, Mária-u. 5.

Eladó klasszikus Arany Biblia, két kötet, ó- és újszövetség, bordó bőrkötésben, címlap gazdagon aranyozva, ékkövekkel díszítve, művészi képekkel illusztrálva. Cím: „Postamester“ jelige alatt a kiadóban.

Két 3 hónapos dobermann kutya, 1 him és 1 nőtény eladó. Cseh Imre, Püspökpuszta, u. p. Dávod. (Bács-m.)

Megjelent három legújabb magyar nóta Mihola Gyusztól. Két hallgató és egy csárdás. Kapható: Harmos László és Társánál, Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 3.

Gimnáziumi tanár, nevelésre és ellátásra magához vennie elfoglalt anyának vagy özvegy anyának 4—14 éves fiú- vagy leány gyermekét. A főváros mellett, jó levegő, iskolák, Honorarium megállapodás szerint. Válaszokat: Boros Rezső tanár, Pestújhely, polgári fiúiskola, címre kérek.

Eladó egy új barna Eszterházy-kocsi, sertésbőrrel kikészítve. Készíték mindennemű bognár munkát elsőrendű anyagból. Szives pártfogást kérve: Szita János, Győr, Vennes J.-u. 57.

Emdeni lúdtójasok darabja 2 pengő, fehér indiai futókaesatojasok darabja 50 fillér, langshán tyúktojás darabja 40 fillér, bécsikék óriási nyulak, 3 hónaposak, darabonként 5 pengő, ezüst színűek darabonként 4 pengő. Doktor Gyuláné, Szilvásvárad.

Megbízható soffört keresek vidéki orvoshoz, aki rá-érő idejében inasi munkát végezne. Cím „Sofför“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Vidéken, nyugodt, kertés otthon keres úrinő, főétkezéssel. Nyelvtanítást vállal. Kiss Olga, Budapest, Városmajor-u. 72. fsz. 2.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Szerkesztő: tordai BÓJTHE ETELKA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN
Kéziratokat nem adunk vissza.

RUHASZAKADÁS

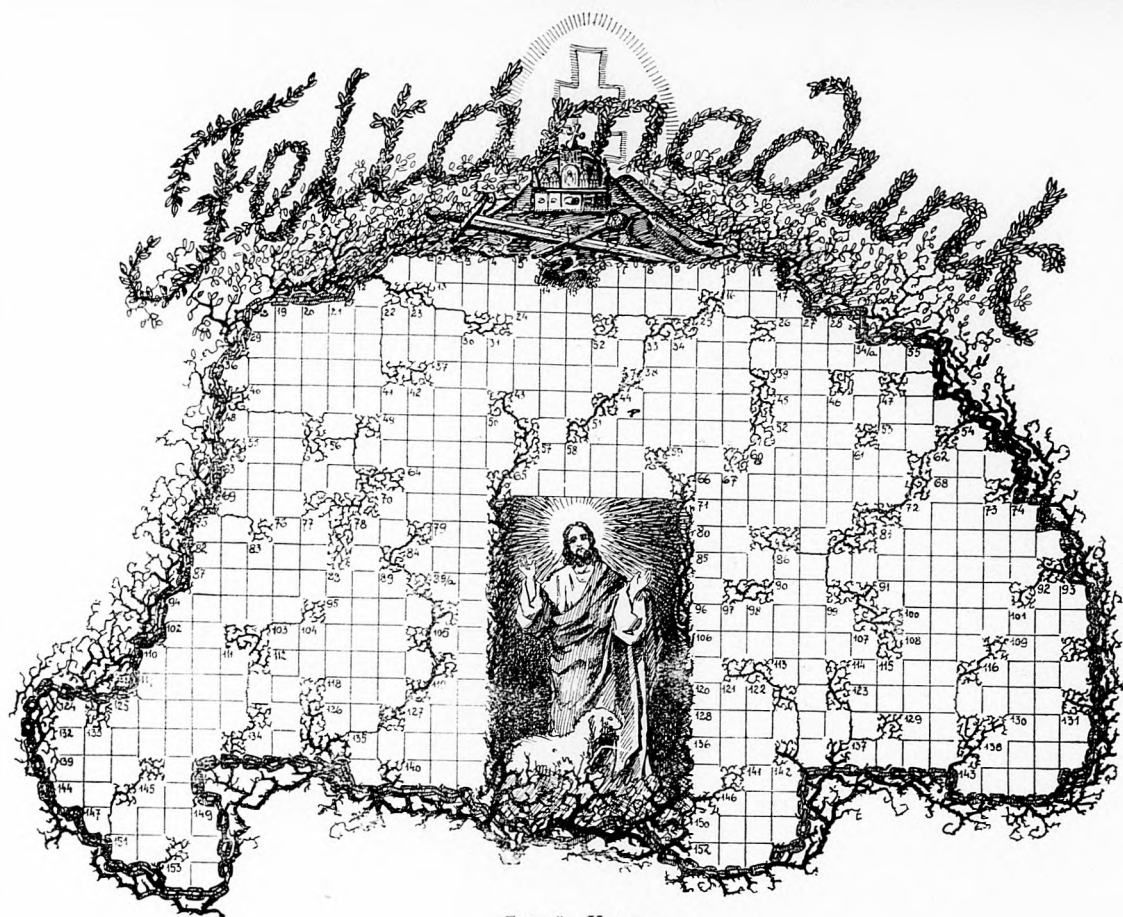
művészi műtöme, harisnyák művészi javítása **dr. Kassainé** iparművészeti műhelyében, VII, Lövölde-tér 1. Tel.: J. 395-34

PAPLANT, MATRACOT

ruganyos ágybetétet a legjobb kivitelben és a legolcsóbban készít

GÖBBÖS GÁBOR

ágyneműkészítő, Budapest, I, Koronatorca 8. szám, Krisztina-tér mellett.

Szerző: *Katona*

— **Vízszintes sorok** —

1. Hatalmas hún király. — 6. Az állam rendelkezésére álló anyagi és szellemi erők összessége. — 13. A magyarokkal kapcsolatban a vízszintes 18. sokat írt erről. — 16. Elszakított város. — 18. lásd vízszintes 13. — 24. Bece női név. — 25. Fiat közepe. — 26. Ebből a nemzetségből származott Miklós zágrábi prépost, ki 1349 nov. 23-án halt meg. — 29. Tompa Mihály közismert költeményének egyik sora. — 36. Magyaremler szívesen vesz részt benne. — 37. Magyarországra szomorú emlékezetű történelmi nevezetességű hely. — 38. Lázadó volt. — 39. Idegen kötőszó. — 40. Tusakodás szinonimája. — 43. U-val a végén japán hosszított. — 44. Híres bibliai város. — 45. Terméketlen, lakatlan hely. — 48. Politikai lap címe 1863-ból, melynek tulajdonosa és szerkesztője Jókai volt. — 49. Szép időben látogatott. — 51. A malom őse. — 52. Sáv anagrammja. — 53. Az ozmium kémiai jele. — 55. Közismert rövidítés. — 56. Nép. — 57. Rendesen kettő. — 59. A „névét nem tudom“ latin rövidítése. — 60. „Isten veled hazám... hazája“. — [Bajza]. — 62. Megfenyít. — 63. Becézett háziállat. — 64. Rag. — 65. A cél elérésében nagy segítségünkre van. — 66. Híres erősségünk volt a török hadjáratok alatt. — 68. „A“-val görög betű. — 69. Régen a magyar címerben is szerepelt. — 70. Név idegen nyelven. — 71. Termetre mondják. — 72. Ha tanul, tanító lesz. — 75. Kicsinyítő képző. — 76. Török nyelven fehérét jelent. — 78. „Kötelezettség nélkül“ latin rövidítése. — 79. „Zeg-züg mássalhangzói. — 80. A 48 vízszintes mássalhangzói. — 81. Szereti az alkoholt. — 82. Odüsszeus halála. — 84. Napoleon világ-hírű tábornoka a „bátrak legbátrabbika“. — 85. A függőleges 19 folytatása. — 87. Kereskedő sokszor teszi. — 89/a. Személyesnévmás és rövidítés. — 90. = 100 m². — 91. Becézett sváb keresztnév. — 92. Sirra is helyezik. — 94. Holló a népdal szerint — a jegenyén teszi. — 95. Rendesen páros. — 96. Őseink is használták ezt a szerszámot. — 100. Itt ásták meg Magyarország sírját. — 102. Az arab nyelv névelője. — 103. Arabia legfontosabb tartományainak egyike. — 105. Szám. — 106. Kuni-gundát, IV. Béla leányát vette feleségül. — 108. Mutatónévmás tárgysete. — 109. Az erbium kémiai jele. — 110. Csuládfő, de kisközség Szatmár vm.-ben is. — 112. Ilyen kules is van. — (Boesánat a roszt fréáért!) — 113. A latin „hely nélkül“ rövidítése — 114. ... Ferencz József. — 116. Egy híres Kaas báró keresztnéve. — 117. Szövik — 118. „Nyáron“ eleje és vége. — 119. A stadium fém magyar neve. — 120. Koldus teszi. — 123. Szt. István királynak már uralkodásának ... meggyűlik a baja Koppány lázadóval. — 125. Elszakított terület. — 126. Idegen helyeslés mássalhangzói. — 127. Közismert rövidítés. — 128. Az adó ... egy polgárnak sem okoz nagy örömet. — 129. „Belé“ magánhangzói. — 130. = 12 vég vagy 10.000 iv. — 132. Minden egyesület választ. — 134. = 105. — 135. Háború-

ban senki ... nincsen biztonságban. — 136. Fehérnemű is készül belőle. — 137. Szeszélyessége kiszámíthatatlan. — 138. Termékeny föld. — 139. Vicc! — 140. Nép. — 141. Igeköte. — 143. Férfi név. — 144. = 78. — 145. Állati hang. — 146. Nyelvtani kifejezés. — 147. Irkában van. — 150. Elemiben tanítják. — 151. Adok latinul. — 152. Nép. — 153. Óra is teszi.

— **Függőleges sorok** —

2. Az egész világon nincsen a magyarnak ... rokona, kivélt baj esetén kezét foghatna. — 3. Az iridium kémiai jele. — 4. Igeköte. — 5. Kötelezettségünk a hazával szemben. — 6. Kocsis mondja. — 7. Elszakított városunk. — 8. Növény része. — 9. Rangjelzés. — 10. Én is... vagyok, ahol az a három csillag ragyog. — 11. Állat fonetikusán. — 12. Pestet Budával kötik össze. — 14. Vasutvonalat teszi. — 15. Vízszintes 1. halálának helye még máma is az — 17. Szerencsétlen kimeneteli csata. — 18. Szobrásznak, festőnek is kell ismernie. — 19. Vízszintes 29. folytatása. — 20. Hibáztat. — 21. Végzet. — 22. Közismert rövidítés — 23. Szuez közepe. — 25. A „Szózat“ egy sora. — 27. Augusztus 20-án látható a budai várban. — 28. Személyes névmás. — 30. Imádság. — 31. = 9. — 32. Az arzén kémiai jele. — 33. Akadémiaja van. — 34. Régi városrész. — 34/a. Ital. — 35. Híres braziliai költő. — 41. Gép. — 42. Asszony olaszul. — 44. Katona — 46. Randevu kellemetlen. — 47. Növesztik. — 50. „A“-val a Volga mellékfolyója. — 51. Német névelő. — 54. Már Szt. István ... idegeneket az országban. — 58. Helyhatározó rag. — 60. Ilyen ügye is van az országának. — 61. Az uralkodás évében latin rövidítése. — 62. Őseink kötötték. — 63. Harcos. — 67. Híres gyárunk. — 70. Az egyiptomi Téba neve az őszövségtben. — 72. A 62. függőlegessel van összefüggésben ez a hely. — 73. Delfiben jósolt (fonetikusán). — 74. Angol jognyelven „határozatot“ jelent. — 75. Ez volt mindig Magyarország. — 77. Állat lakása. — 78. Erdélyt lakja. — 81. Fordítva tagadószó. — 83. Északi város. — 86. Elszakított vármegyénk. — 88. Végvárunk volt. — 89. A legnagyobb átok volt tanítása Magyarországra. — 92. A budai várban van ez a templom. — 93. Megszóllítás. — 94. A hazánkat védi. — 97. Fordított, összetett mássalhangzó. — 98. Idegen kötőszó. — 99. Állati hang — 101. Most az állam ... hozzák az ítéletet. — 104. L-el idegen pénz. — 107. Z-vel a végén a kaszetta magyar neve. — 110. „Testvér testvért, ... fiú elad“ (Tompa). — 111. Mutatószó tárgysetben. — 115. = 4. — 116. Fordítva rövidítés és személyes névmás. — 119. A mi kis királyfink. — 121. Híres egyesület rövidítése. — 122. Hitehagyott. — 124. Haragos ember. — 125. Tornaklub rövidítése. — 127. Német segédige. — 131. Katona igéje. — 133. Fém. — 138. Időhatározó. — 142. Vadász igéje. — 145. Tompa Mihály is az volt. — 146. = 145. — 148. Latin prepozíció. — 149. Elszakított folyó. — 150. Határrag.

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

VERES, főhercegi udvari és kamarai fényképező fértéfele, V., Harminczadai. 3

DR. JÉKEY FERENCÉK GYERMEKE: MARIANN